



# Výroční zpráva 2017

Českého svazu ochránců přírody Vlašim



## Základní údaje o ČSOP Vlašim

### Adresa:

**Podblanické ekocentrum ČSOP Vlašim,**  
Pláteníkova 264, 258 01 Vlašim

Tel.: 317 845 169, 317 845 965

E-mail: vlasim@csop.cz

www.csopvlasim.cz

www.facebook.com/csopvlasim

### Návštěvnické středisko Vodní dům

Tel.: 775 068 884

www.vodni-dum.cz

### Návštěvnické středisko Dům přírody Blaník

Tel.: 731 538 008

www.dumprirody.cz/blanik

### Záchranná stanice pro zraněné živočichy ČSOP Vlašim

Tel.: 777 800 460

www.pomoczviratum.cz

### Bankovní spojení:

Česká spořitelna a. s., pobočka Vlašim,  
č. ú. 322147339/0800

IČO: 185 95 677

DIČ: CZ18595677

Počet řádných členů k 31. 12. 2017:

227

### Další organizační údaje

**ČSOP Vlašim** je základní organizací Českého svazu ochránců přírody, která byla ve Vlašimi založena již 25. září 1990.

**ČSOP Vlašim** je krajským střediskem environmentálního vzdělávání výchovy a osvěty.

**ČSOP Vlašim** je členem Sítě ekologických poradcen ČR (STEP), členem Sdružení středisek ekologické výchovy Pavučina, členem Sdružení mladých ochránců přírody.

**ČSOP Vlašim** zřizuje Pozemkový spolek pro přírodu a památky Podblanicka, který je akreditovaný Radou Národního pozemkového spolku.

**ČSOP Vlašim** zřizuje Záchrannou stanici pro živočichy, která je začleněna do Národní sítě stanic a paraZOO, akreditované MŽP.

**ČSOP Vlašim** je zakládajícím členem o.p.s. Český Merán, zakládajícím členem MAS Blaník, zakládajícím členem MAS Posázaví.

**ČSOP Vlašim** koordinuje přidělování značky „Produkt z Kraje blanických rytířů“ a je členem Asociace regionálního značení.

**ČSOP Vlašim** je koordinátorem Geoparku Kraj blanických rytířů.

## Naše poslání

Základním posláním Českého svazu ochránců přírody Vlašim je ochrana přírodního a kulturního dědictví především na Podblanicku a péče o něj. Toho chceme dosáhnout zejména:

1. Informováním a poradenstvím veřejnosti,
2. environmentální výchovou a osvětou dětí, profesních skupin, veřejnosti,
3. interpretací přírodního a kulturního dědictví na Podblanicku,
4. mimoškolní celoroční prací s dětmi,
5. zapojováním místních obyvatel do našich aktivit,
6. spoluprací s vlastníky a hospodáři, spoluprací s dalšími institucemi a organizacemi,
7. účastí v procesech posuzování a rozhodování o zásazích v krajině,
8. zajišťováním přímé péče o vybrané lokality a objekty,
9. realizací programů k záchraně vybraných ohrožených druhů organismů a biotopů,
10. péčí o jednotlivá vinou člověka handicapovaná zvířata s cílem jejich návratu do přírody, jelikož každý život má svou cenu.

V některých svých aktivitách Český svaz ochránců přírody Vlašim působí v širší oblasti, než je Podblanicko (viz jednotlivé kapitoly výroční zprávy).

**Český svaz ochránců přírody Vlašim navazuje na činnost Spolku pro okrašlování a ochranu domoviny, který byl ve Vlašimi ustaven 23. 4. 1899.**



*Je symbolické, že vlašimská organizace Českého svazu ochránců přírody sídlí v domě, kde se před sto lety scházel místní spolek pro okrašlování a ochranu domoviny.*

ISBN 978-80-87964-17-0

Český svaz ochránců přírody, 02/09 základní organizace

autor kreseb: Luděk Slezák

tisk: VAMB s.r.o., Štěchovice, náklad: 800 ks

# ÚVOD

*Milá čtenářko, milý čtenáři,*

otevíráte přehled o činnosti Českého svazu ochránců přírody, základní organizace Vlašim za rok 2017. V roce uplynulém jsem na tomto místě informoval o podání projektů na podporu postupně vymírající populace páchníka hnědého na Vlašimsku, obnově jalovcových pastvin u Nemíže o startu příprav projektu na obnovu biotopů ohrožených motýlů světlých lesů vltavských strání a záměru na obnovu biotopů obnažených písků na odvalu bývalého zlatodolu Roudný. Vyjádřil jsem také přesvědčení, že budeme úspěšní v získání grantové podpory na realizaci těchto ochranných opatření. S radostí dnes mohu konstatovat, že ve všech případech jsme úspěšní byli a realizace projektů se již rozběhla, nebo právě začíná.

Také v oblasti environmentální výchovy, vzdělávání a osvětly je realizováno několik velkých projektů, nejvíce si však cením skutečnosti, že se podařilo tuto oblast posílit personálně, zejména pak stabilizovat paraZOO, která se těší čím dál větší oblibě u návštěvníků.

Tradičně se naše organizace věnuje péči o mimolesní zeleň ať již v sídlech, nebo v zemědělské krajině. Na tomto místě bych rád vyzvedl, že se podařilo po mnohaletých snahách rozběhnout zpracování projektových dokumentací a odstranit tak nedostatky, který nás v minulosti značně limitoval.

**Všem přátelům, kolegům a spolupracovníkům, kteří se na pestré činnosti ČSOP Vlašim v roce 2017 podíleli, velmi děkuji za jejich práci, nadšení a mimořádnou obětavost, díky které se podařilo udržet a dále rozvíjet všechny hlavní směry naší činnosti ve prospěch našeho společného kulturního a přírodního dědictví Podblanicka. Děkuji všem našim partnerům, mecenášům, sponzorům a příznivcům, bez kterých by naše činnost nebyla možná.**



Pavel Pešout  
únor 2018

## 10 největších úspěchů v roce 2017

**01**

Záchrana endemické kuříčky hadcové (*Minuartia smejkalii*) na hadcových lokalitách Podblanicka. Mj. bylo napěstováno a zpět na Dolnokralovické hadce vysazeno 474 jedinců kuříčky a vyseto 8 tisíc semen. Dále byla založena genofundová expoziční plocha na pozemku Vodního domu a zde vysazeno dalších 400 sazenic kuříčky hadcové. Záchrana tohoto kriticky ohroženého druhu je financována z evropského programu LIFE+.

**02**

Získání dotace a zahájení realizace osmiletého projektu na záchranu ohroženého brouka, páchníka hnědého (*Osmoderma eremita*) ve vlašimském zámeckém parku, Orlinském a Jinošovském údolí a dalším okolí města Vlašim. Projekt byl podán díky dlouhodobé spolupráci s Městem a dalšími vlastníky.

**03**

Uzavření dohody s Obcí Šetějovice na ochraně bohaté lokality lýkavce jedovatého v obecních lesích u vodní nádrže Želivka obsahující zejména úpravu lesního hospodaření.

**04**

Získání dotace na záchranu kriticky ohroženého okáče bělopásého a dalších motýlů na výslunných prudkých skalnatých svazích nad řekou Vltavou. Opatření budou spočívat zejména v prosvětlení lesních porostů zarůstajících přírodovědně cenná bezlesí.

**05**

Vytvoření remízů v polích u Vracovic (celkem zde bylo vysazeno přes 2600 stromů a keřů) a výsadba osmi nových ovocných i neovocných alejí ve volné krajině u Cerhnic, Tehovce a Blažejovic.

**06**

V roce 2017 naše Záchraná stanice pro živočichy přijala rekordních 619 živočichů 79 druhů, z nichž se podařilo doléčit polovinu a většinu z nich již vypustit zpět do přírody. Od r. 2004 zachraňujeme na tahových cestách žáby a čolky před koly automobilů. V roce

2017 jsme na osmi lokalitách postavili téměř 3 km zábran a celkový počet zachráněných obojživelníků dosáhl již 100 000 jedinců!

**07**

Úspěšný první ročník specializačního studia pro pedagogy - školní koordinátory EVVO v mateřských, základních a středních školách Středočeského kraje a sousedních krajů a pokračování tradiční metodické podpory pedagogů vč. uspořádání tradiční konference.

**08**

Rekordní počet výukových programů pro děti od mateřských po střední školy. Celkem jsme v našich zařízeních: Podblanickém ekocentru, Vodním domě a Domě přírody uskutečnili 337 programů, kterých se účastnilo 6 967 dětí. Zájem vzrůstá též o pobytové programy, kterých jsme v ekocentru zrealizovali 11 pro celkem 245 žáků.

**09**

Vodní dům navštívilo během roku 2017 celkem 26 183 návštěvníků. Asi i proto návštěvnické středisko získalo cenné vítězství v soutěži DestinaCZe 2017 jako nejoblíbenější turistický cíl Česka. Agenturou CzechTourism byl nominován mezi pět nejzajímavějších destinací ČR v kategorii Kudy z nudy – zážitky pro celou rodinu, mezi nimiž následně díky hlasům veřejnosti zvítězil. Interaktivní expozice uvnitř Vodního domu byla navíc oceněna v odborné soutěži tvůrců reklamy a marketingu POPAI AWARDS 2017, kde vyhrála kategorii Ekologická koncepce. A odborníci ocenili také architekturu Vodního domu – stavba byla zařazena do „Ročenky Česká architektura“ a nominována do užší nominace na Českou cenu za architekturu 2017.

**10**

Realizace několika projektů v rámci Geoparku Kraj blanických rytířů, například vydání knihy Blanická brázda, nebo realizace interaktivní expozice Příběh řeky Sázavy ve Zručí nad Sázavou.

# OBSAH

<b>ÚVOD</b> .....	<b>1</b>
<b>10 největších úspěchů v roce 2017</b> .....	<b>1</b>

<b>OBSAH</b> .....	<b>2</b>
--------------------	----------

<b>PŘÍRODNÍ A KULTURNÍ DĚDICTVÍ</b> .....	<b>3</b>
---	----------

<b>POZEMKOVÝ SPOLEK PRO PŘÍRODU A PAMÁTKY PODBLANICKA</b> .....	<b>3</b>
---	----------

Péče o přírodovědně cenné lokality .....	3
Péče o kulturní dědictví .....	3
V roce 2017 se podařilo .....	3
Sledování přírodovědně cenných lokalit .....	5

<b>PÉČE O NELESNÍ ZELEŇ</b> .....	<b>6</b>
-----------------------------------	----------

Údržba a výsadby zeleně ve městech a obcích .....	6
Obnova alejí a remízů .....	6
Projekční činnost .....	7

<b>DRUHOVÁ OCHRANA</b> .....	<b>8</b>
------------------------------	----------

Záchrana kuříčky hadcové, projekt „LIFE for Minuartia“ .....	8
Houby Podblanicka .....	9
Záchrana starých odrůd ovocných dřevin Podblanicka .....	9
Záchrana páchníka hnědého na Vlašimsku .....	10
Národní program ochrana biodiverzity – Vážky .....	10
Ochrana obojživelníků při jarním tahu .....	10
Mapování netopýřů v oblasti střední části vodní nádrže Švihov .....	12
Motýli vltavských strání .....	12
Program Ryby a mihule .....	13
Mapování výskytu a ochrana hnízdiště motáka lužního a pochopa .....	13
Obnova přírodní památky Roudný .....	14
<b>ZÁCHRANNÁ STANICE PRO ŽIVOČICHY</b> .....	<b>15</b>
<b>SPOLUPRÁCE SE STÁTNÍ SPRÁVOU, POSUDKOVÁ ČINNOST</b> .....	<b>17</b>
Správní řízení .....	17
Přírodovědné průzkumy .....	17

<b>ENVIRONMENTÁLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ, VÝCHOVA A OSVĚTA (EVVO)</b> .....	<b>18</b>
--	-----------

<b>SPOLUPRÁCE SE ŠKOLAMI</b> .....	<b>18</b>
------------------------------------	-----------

Výukové programy pro školy .....	18
Ekologická olympiáda .....	19

<b>METODICKÁ POMOC UČITELŮM</b> .....	<b>20</b>
---------------------------------------	-----------

Semináře pro učitele .....	20
Specializační studium pro školní koordinátory EVVO ...	20
XVII. Středočeská MRKVOVÁ konference .....	21

<b>MIMOŠKOLNÍ VÝCHOVA DĚTÍ A MLÁDEŽE</b> .....	<b>21</b>
--	-----------

Oddíl MOP Včelojedi .....	21
Středočeská M.R.K.E.V. a Mrkvička .....	21
Letní tábor .....	22
Příměstské tábory v paraZOO .....	22

<b>AKCE PRO VEŘEJNOST V PODBLANICKÉM EKOCENTRU</b> .....	<b>23</b>
--	-----------

Ekovečery a přednášky .....	23
Výstavy .....	23
Osvětové akce v terénu .....	24
Osvětové akce v paraZOO .....	25
Knihovna přírodovědné a regionální literatury .....	26
Ekoporadna .....	26
ekoobchůdek a e-shop .....	26

<b>INTERPRETACE PŘÍRODNÍHO A KULTURNÍHO DĚDICTVÍ</b> .....	<b>27</b>
--	-----------

Návštěvnické centrum Dům přírody Blaníku .....	27
Návštěvnické centrum Vodní dům .....	28
paraZOO Vlašim .....	29
Naučné stezky provozované ČSOP Vlašim .....	30
Interpretace zajímavých lokalit Podblanicka s využitím geocachingu .....	30
Podblanická galerie ČSOP Vlašim .....	32

<b>PUBLIKAČNÍ ČINNOST</b> .....	<b>33</b>
---------------------------------	-----------

Periodika ČSOP Vlašim .....	33
Samostatné publikace .....	33
Propagační a osvětové tiskoviny .....	34
ČSOP Vlašim na internetu .....	36

<b>REGIONÁLNÍ ROZVOJ</b> .....	<b>37</b>
--------------------------------	-----------

Národní geopark Kraj blanických rytířů .....	37
KRAJ BLANICKÝCH RYTÍŘŮ regionální produkt® ...	38
Blanický rytíř .....	38

<b>SPOLKOVÝ ŽIVOT ČSOP VLAŠIM</b> .....	<b>39</b>
---	-----------

Členové ČSOP Vlašim .....	39
Terénní stanice Borovsko .....	39

<b>HOSPODAŘENÍ ČSOP VLAŠIM</b> .....	<b>40</b>
--------------------------------------	-----------





## PŘÍRODNÍ A KULTURNÍ DĚDICTVÍ

### POZEMKOVÝ SPOLEK PRO PŘÍRODU A PAMÁTKY PODBLANICKA

① Martin Kloudys

Ochranu přírodních lokalit a staveb se ČSOP Vlašim snaží zajistit prostřednictvím smluv a dohod s vlastníky a hospodáři. Aktivitu spojenou s péčí o přírodní a kulturní památky na Podblanicku zastřešuje program ČSOP Vlašim „Pozemkový spolek pro přírodu a památky Podblanicka“. O vybrané lokality a stavby ČSOP Vlašim pečují s pomocí práce vlastních členů a dobrovolníků. Od roku 1999 je program „Pozemkový spolek pro přírodu a památky Podblanicka“ akreditován Radou Národního pozemkového spolku.

#### Péče o přírodovědně cenné lokality

ČSOP Vlašim v rámci programu pozemkového spolku podchycuje věcnými právy 47 přírodovědně významných lokalit na Podblanicku. S šesti zemědělskými hospodáři byla uzavřena dohoda o společném postupu při péči o krajinu. Nové lokality jsou do programu zařazeny zpravidla na základě průzkumů a jednání s vlastníky.

Na lokalitách probíhá průběžné sledování rostlin a živočichů a další jednání s hospodáři a vlastníky. Podle získaných údajů je následně upraveno hospodaření nebo provedeno opatření pro zlepšení stavu vzácných druhů. Velkou část lokalit (o kterou přímo pečují ČSOP Vlašim) tvoří mokřadní, často silně zrašelinělé louky, které vyžadují šetrné sečení s vyloučením těžké mechanizace. Na loukách kosíme ručně vedenou lištovou sekačkou a křovinořezem s ručním hrabáním a odvozem. Lokality zařazené v programu pozemkového spolku jsou postupně vybavovány

informačními tabulemi a jsou postupně představovány i v regionálním tisku.

#### Péče o kulturní dědictví

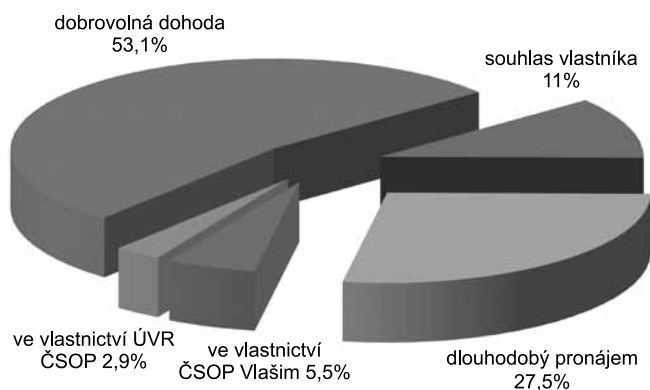
ČSOP Vlašim se v rámci programu pozemkového spolku věnuje i kulturním památkám a historickým místům. Ve spolupráci s vlastníky tak program pozemkového spolku přispívá k ochraně a rozvoji kulturního a historického dědictví Podblanicka. ČSOP Vlašim udržuje pietní místo - bývalé popraviště u Vlašimi „Na Spravedlnosti“, v zámeckém parku Vlašim pečují ČSOP Vlašim o Starý hrad s expozicí o historii parku a ve Vlašimské bráně zámeckého parku Vlašim je přístupná Podblanická galerie s díly výtvarníků Podblanicka.

#### V roce 2017 se podařilo

- získat souhlasy vlastníků se sečením mokřadů u Slavětína v celkové výměře 1,5 ha. Jedná se o mokřadní loučky a prameniště na čtyřech oddělených lokalitách, které leží už řadu let ladem. Naším úkolem je nyní zlepšit stav mokřadních společenstev a udržet druhovou pestrost včetně vzácných druhů.
- získat souhlasy vlastníků se sečením mokřadu „u Černého potoka“ v celkové výměře 0,5 ha. Jedná se prameniště mokřad s vachtou trojlistou a prstnatcem májovým, již řadu let

nesečený a bohužel poškozený odvodňovacím kanálem. Naším úkolem je nyní zlepšit stav mokřadu.

- uzavřít pachtovní smlouvy a souhlasy s péčí k pozemkům na lokalitě „přírodní památka Rybníček u Studeného“ o celkové rozloze 0,6 ha. Ve spolupráci s Krajským úřadem Středočeského kraje se budeme snažit zlepšit stav území sečením mokřadů nebo obnovou tůň.
- projednat zásahy pro podporu teplomilného hmyzu na stránkách kaňonu řeky Vltavy u Slap s vlastníky pozemků. Na pozemcích budou na vybraných plochách realizovány výřezy dřevin a vytvořeny tak světliny.
- získat souhlas s realizací obnovního projektu na pozemcích na lokalitě „přírodní památka Roudný“ o celkové výměře 2,3 ha. Projekt spočívá ve vytvoření časných sukcesí stadií na výsypce bývalého zlatodolu Roudný. Cílem je zachránit lokality teplomilného hmyzu.
- uzavřít nájemní smlouvu na pozemek s mohutným dubem v Mrákotcích (Sedlec-Prčice). Dohoda s vlastníkem umožňuje ČSOP pravidelnou kontrolu stavu stromu a vlastníkově zjednoduší případné ošetření stromu.
- uzavřít pachtovní smlouvu na mokřadní louku u Křížova v CHKO Blaník o celkové výměře 0,9 ha. Jedná se o rozšíření mokřadních luk, které seče ČSOP ve spolupráci se správou CHKO.
- obnovit pachtovní smlouvy na lokalitách Drahňovická mokřadla, Mokřadní louka u Sedmpán a Jinošovské údolí o celkové výměře 4,8 ha.

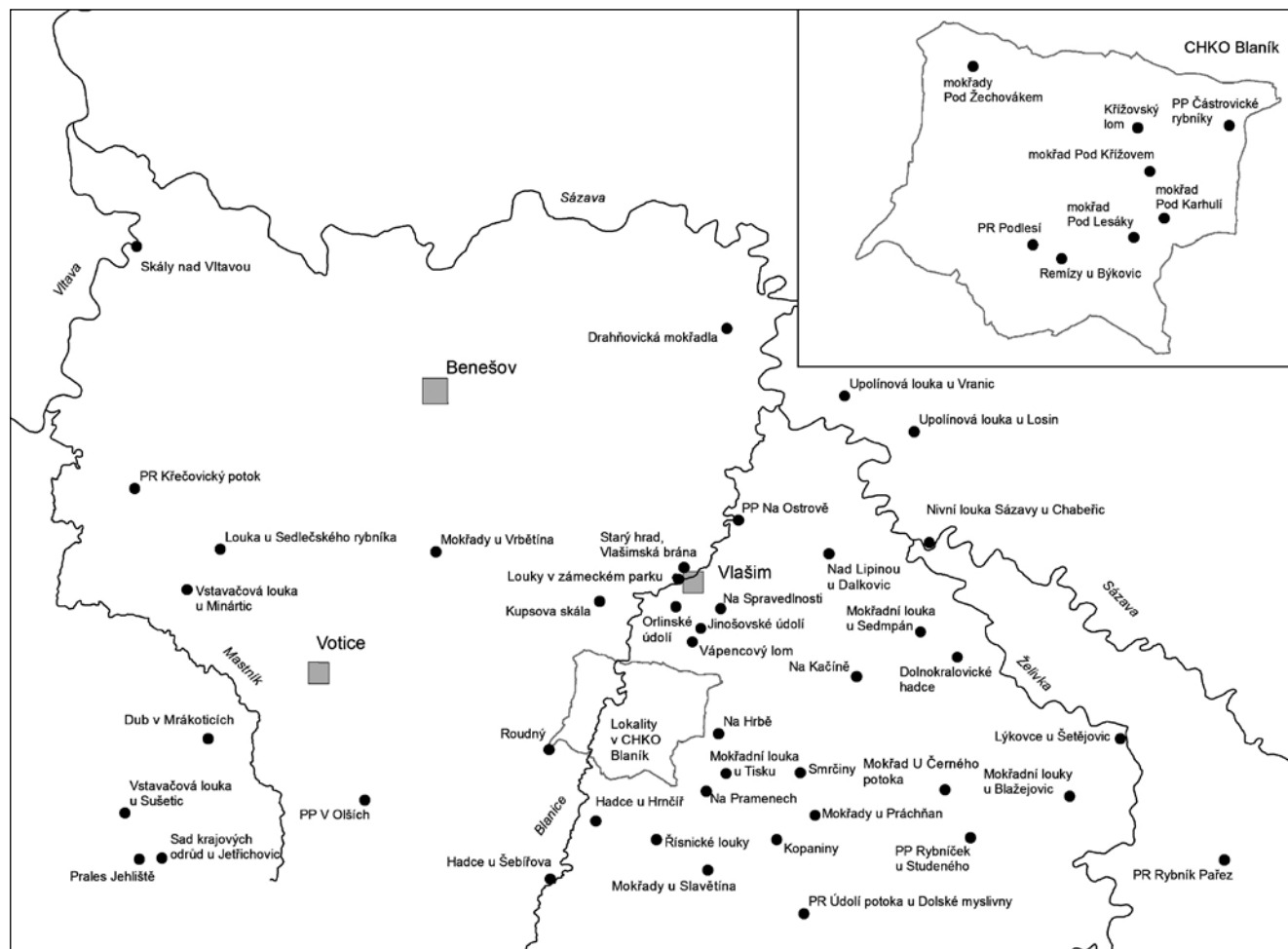


Graf č. 1: Struktura věcných práv k pozemkům začleněným v programu.

Tabulka č. 1: Výměra pozemků zařazených do programu pozemkového spolku dle formy věcných práv.

forma věcného práva	výměra (m <sup>2</sup> )
dobrovolná dohoda	1 532 148
souhlas vlastníka	318 222
dlouhodobý pronájem	794 886
ve vlastnictví ČSOP Vlašim	159 443
ve vlastnictví ÚVR ČSOP	82 960
<b>celkem</b>	<b>2 887 659</b>

Mapa č. 1: Lokality v péči ČSOP Vlašim v rámci programu Pozemkový spolek pro přírodu a památky Podblanicka.



- uzavřít dobrovolnou dohodu s Obcí Šetějovice o společné ochraně lokality lýkovce jedovatého v lesích kolem vodní nádrže Želivka. Dohodou bude lokalita lýkovce respektována při lesním hospodaření.
- uzavřít dobrovolnou dohodu o společné ochraně přírody s malou farmou v Křížově. Na základě dohody jsou plánována opatření k zlepšení krajiny i pro respektování ochrany přírody v hospodaření farmy.
- provést kosení na 37,5 ha mokřadních a květnatých luk v péči pozemkového spolku, na dalších 11 ha byla realizována pastva
- provést částečné letnění Velkého Býkovického rybníka v CHKO Blaník, které se provádí pro podporu vzácné vegetace rybníčního dna. Na podzim byla narostlá vegetace posečena.

Celková plocha přírodovědně cenných pozemků s věcnými právy, zahrnutých do programu pozemkového spolku, dosahuje 135,5 ha. Velkou plochu dále zabírají lokality (zemědělské pozemky spolupracujících farem, vstavačová louka u Sušetic, les u Šetějovic a další), kde jsou uzavřeny dobrovolné dohody s hospodáři a kde rozloha pozemků přesahuje 153 hektarů. Struktura věcných práv k pozemkům k 31. 12. 2017 je uvedena v tabulce a grafu.

Tabulka č. 2: Výměra ploch luk, zařazených v programu pozemkového spolku a kosených v roce 2017.

lokality	výměra (ha)
Blažejovice	1,9
Částrovické rybníky	0,9
Drahňovická mokřadla	3,5
Chabeřice	2,4
Jinošovské údolí	6,7
Lesáky	0,6
Mokřad Pod Karhulí	2,8
Mokřady Pod Křížovem	1
Mokřady pod Žechovákem	0,8
Na Hrbě	1,1
Na Kačíně	1,3
Na pramenech	2,6
Nad Lipinou u Dalkovic	0,6
PR Podlesí (koseno ve spolupráci s MS Louňovice pod Blaníkem)	2
PR Údolí potoka u Dolské myslivny (koseno ve spolupráci s Krajským úřadem Kraje Vysočina)	4
Řísnické louky	3,2
Smrčiny	0,2
Sedmpány	0,4
Upolíny u Losin	0,5
Upolíny u Vranic	1
<b>celkem</b>	<b>37,5</b>

Tabulka č. 3: Výměra ploch travních porostů, zařazených v programu pozemkového spolku a pasených v roce 2017.

lokality	výměra (ha)
Sad Jetřichovice (paseno ve spolupráci s Forest-fish s.r.o.)	7,8
PP Na Ostrově	3,2
<b>celkem</b>	<b>11</b>

Program „Pozemkový spolek pro přírodu a památky Podblanicka“ byl v roce 2017 finančně podpořen v rámci programu rozvoje pozemkových spolků Českého svazu ochránců přírody, finančně podpořeného v grantovém řízení MŽP.

Prostředky na management lokalit byly zajištěny z Programu péče o krajinu MŽP, Programu obnovy přírodních funkcí krajiny MŽP a programu LIFE.

Projekt „Pozemkový spolek pro přírodu a památky Podblanicka – rozvoj aktivit a zajištění péče o cenná území prostřednictvím vlastníků a hospodářů“ byl podpořen grantem z Islandu, Lichtenštejnska a Norska v rámci EHP fondů.

## Sledování přírodovědně cenných lokalit

V roce 2017 pokračoval průzkum na lokalitě Jehliště, započatý v roce 2015. V roce 2017 bylo přes relativně suchou sezónu nalezeno 118 druhů hub, z toho 14 druhů zařazených do Červeného seznamu makromycet ČR. Nově byly v roce 2017 zjištěny 2 vzácné druhy (ryzec hnědoskvřitý, žilnatka bledá). Významný je nález žilnatky bledé (*Phlebia centrifuga*), což je kornatcovitá houba charakteristická pro „pralesovité“ lesní porosty a bývá nalézána hlavně ve zvláště chráněných územích.

Průzkum makromycet pokračoval i na území Dolnokralovických hadců a na Hadcích u Hrnčič.



Sečení vegetace na okrajích letněného dna Velkého Býkovického rybníka. foto: M. Klauďys



Přírodní památka Rybníček u Studeného.

foto: M. Klaudivs



Hrabání posečené hmoty na mokřadních loukách u Lesáků.

foto: J. Vrnák

## PÉČE O NELESNÍ ZELEŇ

① Miroslav Jandák, Jakub Vrnák, Hana Zajíčková, Pavlína Čepková

V roce 2017 se na práci ve středisku Péče o zeleň podílelo 9 stálých a 7 sezónních pracovníků, kteří nám vypomáhali především v letních měsících při údržbě chráněných území.

### Údržba a výsadby zeleně ve městech a obcích

#### Vlašim

V roce 2017 jsme pokračovali v údržbě městské zeleně. V rámci údržby zeleně bylo potřeba nahradit uhynulé jedince, provést potřebná ošetření na 20 vzrostlých stromech, dosypat kůru do záhonů a zmladit řezem starší keře. V intravilánu Vlašimi se kácelo 22 stromů. Ve Vlašimi jsme vysadili celkem 34 stromů a 270 ks keřů a 100 ks ovocných dřevin ve vlašimských alejích. Na Palackého náměstí jsme využili prázdné místo a založili na něm nový záhon z levandulí. V průběhu celé vegetační sezony jsme prováděli pravidelnou zálivku a pletí zeleně. Rovněž bylo nutné provést chemické ošetření dubů proti bělokazovi dubovému, platanů proti houbové chorobě a hlohů proti mšicím. Každoroční údržba zahrnovala i sekání trávy kolem cyklostezky podél řeky Blanice a mulčování alejí.

#### Bystřice

Pro město Bystřice jsme v předchozím roce zpracovávali dva projekty na obnovu zeleně. První projekt se týkal zadní části hřbitova, kde byla navržena náhradní výsadba za pokácenou zeleň z důvodu obnovy hřbitovní zdi. V prostoru po vykácených dřevinách byla vysazena nová zeleň. Po stranách hřbitova 6 ks lípy srdčité (*Tilia cordata* 'Rancho'). V prostoru kolem příchoďové cesty a za památkem byla navržena výsadba 14 javorů s kulovitou korunou (*Acer platanoides* 'Globosum'). Celkovou kompozici doplnily keřové výsadby.

Druhý projekt se zabýval kompletní inventarizací zeleně rostoucí na sídlišti kolem ulic Nová a Družstevní. Ze získaných dat byl vytvořen projekt, ve kterém je řešeno odstranění nevhodných (64 ks), ošetření stávajících dřevin (40 ks) a výsadba nové zeleně (44 alejových stromů, 6 odrostků, 714 keřů).

Na obou projektech jsme se podíleli i realizací, přičemž na druhém projektu budou práce probíhat i v příštím roce.

#### Benešov

V Benešově jsme v průběhu roku 2017 prováděli rizikové kácení na několika lokalitách za pomoci stromolezecké techniky v ulici Zapova a Vlašimská. Následně jsme prováděli náhradní výsadby za poražené stromy v počtu 17 ks alejových stromů.

Dále jsme realizovali vyzvednutí několika desítek sazenic keřů a alejových stromů v areálu MŠ Spořilov z důvodu rekonstrukce budovy a okolní zahrady. Vyzvednuté sazenice jsme uskladnili na našich plochách, kde se o ně naši zaměstnanci starali po dobu rekonstrukce školky. Poté byly sazenice opět vysazeny do areálu MŠ.

Na žádost Města Benešov byl uskutečněn projekt na výsadbu zeleně v ul. U Vodárny a provedení inventarizace zeleně na sídlišti Spořilov.

#### Revitalizace zeleně v obci Ratměřice

V rámci tohoto projektu bylo provedeno ošetření 60 ks dřevin a kácení 33 ks stromů a keřů.

#### Obnova zeleně v obci Chotýšany

Odstraněny byly jehličnaté keře a pařezy (13 ks) a ošetřeno 32 stromů.

#### Obnova zeleně v obci Jankov

Okolo Jankova jsme v alejích odstranili 32 ks dřevin a ošetřili 83 ks převážně ovocných dřevin.

#### Údržba zeleně v ostatních obcích

V loňském roce jsme v rámci údržby zeleně dále spolupracovali s městy a obcemi: Týnec nad Sázavou, Trhový Štěpánov, Sázava, Mírošovice, Právnín, Ratměřice, Drahňovice, Radošovice, Třebešice, Xaverov. Probíhala zde údržba zeleně, spočívající v ošetřování, kácení a výsadbě dřevin, úpravě záhonů a keřových porostů.

### Obnova alejí a remízů

Na jaře a na podzim jsme vysazovali aleje a remízy v zemědělské krajině pod Blaníkem i v širším okolí. V jarních měsících jsme prováděli realizaci výsadb pěti alejí v okolí Cerhenic. První alej vznikla podél cesty spojující obce Dobříchov



a Plaňany, byla zde vysazena lipová alej (36 ks lípy srdčité). Podél cesty vedoucí z ovocného sadu u Cerhýnek došlo k výsadbě jednostranné ovocné aleje (24 ks jabloní a 24 hrušní). K výsadbě ovocné jednostranné aleje došlo i podél cesty z Cerhenic do Cerhýnek (46 ks slivoní, 46 ks třešní, 34 ks hrušní a 34 ks jabloní). Jednostranná dubová alej navazuje na ovocnou alej vedoucí ze sadu u Cerhýnek (117 ks dubu letního). Další jednostranná babyková alej byla vysazena podél cesty spojující nově vzniklou dubovou alej a alej lipovou (28 ks javoru babyky).

Podzimní výsadby jsme zahájili výsadbou remízu u Vracovic. Celkem bylo vysazeno 2 590 ks keřů a 13 ks dubů a buků. Dále se pokračovalo realizací malé jeřábové aleje u obce Tehovec u Říčán. Došlo k vysazení 13 ks jeřábu obecného podél polní cesty. Výsadba krajinné zeleně tvořená kombinací stromové aleje a keřových výsadb (27 ks javorů klenů, 4 ks jabloní, 4 ks hrušní, 4 ks jeřábu pračického, 822 ks keřů) byla realizována u Blažejovic.

## Projekční činnost

V minulém roce bylo pro obce a města vyprojektováno celkem 19 projektů. V rámci dotačního titulu Podpora přírodních funkcí krajiny jsme vytvořili a podali pět úspěšných žádostí. Jednalo se o projekty zabývající se výsadbou ve volné krajině pro obce Tehovec u Říčán, Miřetice, Vracovice, Blažejovice a město Říčany. Další spolupráci s obcemi jsme navazovali při vytváření projektů do Operačního programu životního prostředí: Obnova zeleně v okolí historické cestní sítě Krásné vyhlídky II u obce Struhařov u Říčán, Obnova zeleně u soustavy tůň Za stodolami v Miskovicích, Obnova krajinných a protierozních prvků v okolí Ratměřic a Zvěstova, Výsadba izolační zeleně v okolí Říčán, Výsadba zeleně podél polních cest u obce Sokoleč a Obnova zeleně v obci Sokoleč. Mimo dotační program se vytvořilo osm projektů: Náhradní výsadba v ulici u Vodárny v Benešově, návrh na obnovu sídliště na Spořilově v Benešově, Výsadba zeleně u obce Javorník, Obnova sídlištní zeleně v Bystřici, Obnova zeleně na městském hřbitově v Bystřici, návrh zahrady pro Správu CHKO Blaník v Louňovicích a další menší projekty pro Město Vlašim.



Výsadba stromů na hřbitově v Bystřici.

foto: J. Vrňák



Příprava terénu pro výsadbu aleje v Cerhenicích.

foto: A. Štrobach



Březnový stříh stromů.

foto: J. Vrňák



Kácení nebezpečných stromů ve městě Benešov.

foto: J. Vrňák

## DRUHOVÁ OCHRANA

### Záchrana kuříčky hadcové – projekt „LIFE for Minuartia“

① Hana Pánková, Ondřej Pašek, Karel Kříž

Projekt Život pro kuříčku – LIFE for Minuartia je realizován s finančním příspěvkem Evropské unie z programu LIFE a Ministerstva životního prostředí ČR a probíhá ve spolupráci ČSOP Vlašim, Botanického ústavu AVČR a MŽP ČR. Projekt je zaměřen na záchranu tohoto kriticky ohroženého druhu, vázaného na hadcové podloží, pomocí managementu stanoviště, zvětšování stávajících populací vysazováním vypěstovaných jedinců či výsevy semen a pomocí záchranného pěstování mimo přirozené stanoviště na pozemcích místních obyvatel.

Kuříčku hadcovou ohrožuje zejména konkurence travin, stínění a překrytí hadcového podkladu humusovou vrstvou. Realizované zásahy jsou tak velmi intenzivní a díky obtížnému terénu i fyzicky náročné. V roce 2017 probíhaly zásahy na lokalitě v národní přírodní památce Hadce u Želivky. A to: Kosení třtiny křovištní a rákosovité celkem na 11 ha. Část území se kosí 2× ročně, část 3× ročně. Na skalách a v místech, kde je třeba dbát zvýšené opatrnosti kvůli výskytu kuříčky hadcové či jiných ohrožených druhů rostlin či lišejníků, se mech a trsy trav odstraňovaly ručně. Na základě zkušeností bylo zavedeno i ruční vytrhávání keřů krušiny olšové, které je efektivnější než její vyřezávání. Dále probíhalo na 10 ha prosvětlování výřezem náletů smrků. Na vybraných místech byla odstraněna humusová vrstva až na kamenitý hadcový podklad. Na takto upravená mís-



Na skalách a v místech s kuříčkou hadcovou je mech, foto: H. Pánková  
trsy travin a humus odstraňován ručně. Vzhledem k příkrému terénu je práce fyzicky velmi náročná.



Veškerá pokosená tráva je z lokality vyhrabána a odvezena.

foto: H. Pánková

ta bylo vysazeno celkem 474 jedinců a vyseto cca 8 tis. semen kuříčky hadcové.

Kromě záchrany kuříčky přímo na lokalitách byla započata i ochrana druhu mimo jeho výskyt, která slouží jako záložní zdroj rostlin pro jejich návrat do přírody v případě vyhynutí. Na hadcové skály vybudované ve venkovní expozici ve Vodním domě bylo vysazeno celkem 400 jedinců kuříčky. Dále byli do pěstování druhu zapojeni i místní obyvatelé v rámci programu Záchranného pěstování v soukromých zahradách, který přenášíme do českých podmínek ze Švýcarska. Místním obyvatelům byly na zahradě vybudovány skalky z hadce a na základě podepsané dohody a po proškolení na ně byly vysazeny kuříčky. Během roku 2017 se takto do programu zapojilo celkem 7 soukromých pěstitelů a v příštím roce bude toto číslo zdvojnásobeno.

Nedílnou součástí projektu jsou i akce pro veřejnost, které probíhají v úzké spolupráci s Vodním domem. Jednou z těchto akcí byl 10. – 11. 11. 2017 Týden vědy a techniky, který přilákal více než 100 návštěvníků. Dalšími významnými akcemi byla prezentace projektu na Veletrhu vědy (více než 17 tis. návštěvníků) či diskuze s odborníky na tematickém setkání ve Vysoké Lípě a ve Svatém Janu pod Skalou.

Podrobné informace o realizovaných i plánovaných aktivitách včetně fotografií a videí naleznete na webových stránkách [www.kuricka.cz](http://www.kuricka.cz) a na Facebooku <https://www.facebook.com/kuricka/>.



Na vybraná místa, kde byly strháváním humusové vrstvy vytvořeny obnažené plochy, bylo vysazeno celkem 474 jedinců kuříčky hadcové. foto: H. Pánková

## Houby Podblanicka

Jan Borovička, Pavel Špinar

V roce 2017 pokračoval mykologický průzkum na hadcových lokalitách Podblanicka. Na Dolnokralovických hadcích (NPP Hadce u Želivky) se sledování zaměřuje na vzácné druhy pavučinců (rod *Cortinarius*, podrod pahřib (*Phlegmacium*)). V přírodní památce Hadce u Hrnčír byly nově zjištěny dva druhy z Červeného seznamu makromycet ČR. Pavučinec elegantní (*Cortinarius elegantior*) je typický reprezentant jehličnatých lesů na hadcích (roste také u Želivky). Dřevokazná outkovka labyrintická (*Antrodia ramentacea*) roste na mrtvém dřevě borovic, nejčastěji na suchých větvích stále připojených ke kmeni. Celkový počet zjištěných druhů hub tak letos na Hrnčírích dosáhl počtu 171.

Pokračoval také průzkum na lokalitě Jehliště (prales začleněný do našeho programu Pozemkový spolek pro přírodu a památky Podblanicka), započatý v roce 2015. V roce 2017 bylo přes relativně suchou sezónu nalezeno 118 druhů hub, z toho 14 druhů zařazených do Červeného seznamu makromycet ČR. Nově byly v roce 2017 zjištěny 2 vzácné druhy (ryzec hnědoskvrnitý, žilnatka bledá). Významný je nález žilnatky bledé (*Phlebia centrifuga*), což je kornatcovitá houba charakteristická pro „pralesovité“ lesní porosty a bývá nalézána hlavně ve zvláště chráněných územích.



Pavučinec elegantní (*Cortinarius elegantior*) zjištěný v roce 2017 na přírodní památce Hadce u Hrnčír. foto: J. Borovička

Sledování lokalit bylo v roce 2017 finančně podpořeno v rámci programu Ochrana biodiverzity Českého svazu ochránců přírody, finančně podpořeného v grantovém řízení MŽP.

## Záchrana starých odrůd ovocných dřevin Podblanicka

Pavel Jakubův, Ondřej Pašek

V roce 2017 jsme navázali v oblasti záchrany starých a krajových odrůd na předchozí práci. Pokračovali jsme v péči o naši genofundovou plochu, sad v Jetřichovicích. Na jaře proběhl řez naroubovaných podnoží, proběhla údržba oplocení a ochran, přes léto pak pastva, na podzim jsme doplnili další podnože.

Ve dnech 21. 9. – 29. 9. 2017 se v Podblanickém Ekocentru ČSOP Vlašim konala Výstava starých a krajových odrůd ovoce. Výstavě předcházela tradiční seminář programu „Staré a krajové odrůdy ČSOP“ za přítomnosti asi 17 pomologů z celé republiky, kteří shromáždili a popisovali vzorky na výstavu. Určování starých odrůd bylo otevřeno také pro veřejnost.

Navázali jsme na předchozí činnost v určování vzorků starých odrůd na Podblanicku, nízká úroda ovoce způsobená jarními mrazy nám ale nedovolila určovat jádroviny. Určili jsme proto alespoň 23 třešní s velmi zajímavými odrůdami a odeslali tato zjištění do celostátní databáze ČSOP starých odrůd.



Doplnění podnoží v našem genofundovém sadu v Jetřichovicích. foto: O. Pašek



Příprava výstavy starých odrůd ovocných dřevin v Podblanickém ekocentru. foto: O. Pašek

## Záchrana páchníka hnědého na Vlašimsku

🕒 Karel Kříž, Ondřej Pašek

Páchník hnědý je chráněný saproxylofágní druh hmyzu. Obývá dutiny stromů a je tak deštníkovým druhem pro řadu dalších organismů, vázaných na tato stanoviště. Vlašimský Zámecký park je díky existenci řady starých dutinových stromů, v nichž páchník žije, vyhlášen evropsky významnou lokalitou pro jeho ochranu.

Stromy, které páchník obývá, ale postupně stárnou a dožívají. Je proto nutné zajistit další dlouhodobou existenci stanovišť pro páchníka a další dutinové druhy. Vhodnou příležitostí představují aleje a další porosty starších dřevin, hojně kolem Vlašimi, kde se vyskytuje (např. na Loretě, v Jinošovském údolí, v alejích kolem města a v Orlinském údolí).

Proto jsme připravili projekt na záchranu stanovišť páchníka hnědého s názvem „Stabilizace populace páchníka hnědého v EVL Vlašimská Blanice“, na který se v roce 2017 podařilo získat dotaci z Operačního programu Životní prostředí.

V letních měsících začala realizace aktivitami, které budou probíhat každoročně až do roku 2023 – kosením v alejích Vorlina, ke Skalkovu, k Ovčínám a k Polance a v zámeckém parku. Dále byly provedeny výsadby dubů do alejí. Právě aleje, na rozdíl od zapojených lesních porostů s pravidelným obmýtím, jsou pro páchníka významné, protože stromy v nich dosáhnou vysokého věku a zároveň jejich prostupnost umožňuje jeho migraci.

Projekt pokračuje do roku 2023 dalšími etapami: V Zámeckém parku a v údolí potoka Orlina budou dutinové a perspektivní stromy uvolněny z podrostu kácením v jejich okolí, aby se zvýšilo jejich oslunění. Budou zároveň ošetřeny bezpečnostními a zdravotními řezy, čímž se zlepší jejich životní perspektiva. Podobně budou ošetřeny stromy v alejích podél obory Sellier & Bellot a podél silnice na Vracovice.



Alej na Vracovice bude ošetřena v rámci projektu Páchník.

foto: O. Pašek



Výsadba dubů do aleje u Ovčín. Předpokládá se, že za sto let budou vhodným stanovištěm pro páchníka.

foto: O. Pašek

## Národní program ochrana biodiverzity – Vážky

🕒 Martin Waldhauser

Koordinace programu probíhala v roce 2017 obdobným způsobem jako v předchozích letech.

Pokračuje provoz internetových stránek [www.vazky.net](http://www.vazky.net), které jsou průběžně aktualizovány a pomocí QR kódů doplňují knižní publikaci „Vážky České republiky. Příručka pro určování našich druhů a jejich larev. 2. doplněné vydání“ z roku 2015 autorů Martin Waldhauser a Martin Černý.

## Ochrana obojživelníků při jarním tahu přes komunikace

🕒 Petr Švingr, Martin Haffner

Přenosy obojživelníků přes frekventované části silnic probíhaly v roce 2017 již po čtrnácté. Transfery pokračovaly na osmi lokalitách. Celkem jsme za pomoci dobrovolníků a praktikan-tů postavili 2 842 metrů zábran. V podstatě ihned po dostavění zábran jsme denně začali s pomocí dobrovolníků kontrolovat sběrné nádoby. Zachycení obojživelníci byli spočítáni, určováni do druhů a následně přenášeni přes silnice k nejbližším rozmno-žišťům, tedy rybníkům, kde se žáby a čolci zdržují v hojných po-čtech až do konce námluv.



Nejčastěji přenášený a nejvíce dopravou ohrožený druh je ropucha obecná.

foto: M. Haffner

S výběrem žab a čolků na jednotlivých lokalitách nám pomáhali manželé Vondráškoví (Mokrá Lhota), Jitka Kalná (lokality Kačina), Eva Gabrielová (Šternov), starostka obce Horka, Simona Vacíková (lokality Horka), Petr Dobrý (lokality Propast a Hruškov) a Petr Cinek (lokality Tehov). Výběr lokality Trhový Štěpánov zajistili pracovníci Záchrané stanice pro živočichy ČSOP Vlašim. Tímto bychom chtěli všem dobrovolníkům poděkovat za pomoc!

Pomocí síťových zábran umístěných na tahových cestách obojživelníků se nám v roce 2017 podařilo zachytit a přemís-

tit celkem 4 191 obojživelníků, z toho 4 139 ropuch obecných. Hlavním migrujícím druhem byla ropucha obecná (*Bufo bufo*), z dalších druhů obojživelníků byl zastoupen, skokan hnědý (*Rana temporaria*), dále pak čolek obecný (*Lissotriton vulgaris*). Na lokalitě Kačina bylo odchyceno 12 jedinců kuňky obecné (*Bombina bombina*). Stejně jako v loni se letos objevil pouze jeden exemplář rosničky zelené (*Hyla arborea*). Výsledky prokázaly, že letošní tah byl velmi slabý a celkový počet transferovaných obojživelníků byl o 5 068 kusů nižší než v roce 2016.

Tabulka č. 4: Druhy a počty migrujících obojživelníků na řešených lokalitách v roce 2017.

Lokalita	Počty jedinců (ks)						
	celkem / lokalita	ropucha obecná	skokan hnědý	rosnička zelená	kuňka obecná	blatnice skvrnitá	čolek obecný
Trhový Štěpánov	553	552	0	0	0	1	3
Šternov	648	632	10	0	0	6	24
Horka u Zruče n. S.	1 108	1 105	3	0	0	0	0
Kačina u Kutné Hory	159	147	0	0	12	0	3
Tehov u Říčán	255	255	0	0	0	0	0
Propast	651	646	5	0	0	0	0
Hruškov	213	207	4	0	0	2	28
Mokrá Lhota	604	595	0	1	0	8	7
<b>Celkem</b>	<b>4 191</b>	<b>4 139</b>	<b>22</b>	<b>1</b>	<b>12</b>	<b>17</b>	<b>65</b>

Tabulka č. 5: Počet všech transferovaných jedinců v letech 2004 – 2017.

rok	lokalita								Celkem
	Trhový Štěpánov	Šternov	Horka u Zruče	Kačina	Tehov	Propast	Hruškov	Mokrá Lhota	
2004	1 502	1 456	1 021	2 398	393	nesled.	nesled.	nesled.	6 770
2005	2 012	1 599	1 137	2 254	738	nesled.	nesled.	nesled.	7 740
2006	1 166	1 804	558	73	336	nesled.	nesled.	nesled.	3 937
2007	1 043	1 565	467	515	330	260	350	nesled.	4 530
2008	2 150	940	636	1 989	208	653	469	nesled.	7 045
2009	2 880	706	473	2 120	758	525	630	nesled.	8 092
2010	2 454	1 142	534	850	557	432	1 024	nesled.	6 993
2011	3 504	1 433	390	1 114	569	626	1 843	287	9 766
2012	1 599	865	605	1 127	123	316	878	240	5 753
2013	1 401	686	592	3 470	389	130	1 924	537	9 129
2014	1 634	1 106	356	4 093	403	594	1 183	500	9 869
2015	2 024	1 462	729	2 567	344	659	874	500	9 159
2016	2 219	1 317	1 169	1 785	433	628	595	1 113	9 259
2017	553	648	1 108	159	255	651	213	604	4 191
<b>Celkem</b>	<b>26 141</b>	<b>16 729</b>	<b>9 775</b>	<b>24 769</b>	<b>5 836</b>	<b>5 474</b>	<b>9 983</b>	<b>4 043</b>	<b>102 750</b>

## Mapování netopýrů v oblasti střední části vodní nádrže Švihov

① Vladimír Hanzal, Karel Kříž, Martin Průcha

Sledovaná oblast zahrnovala širší okolí střední části vodní nádrže Švihov. Zájmové území je zhruba vymezeno Všebořicemi, Bezděkovem, Stríteží, Brzoticemi a kamenolomem u Bernartic. Mapování oblasti zahrnovalo noční odchyty do sítí a detektorování. Detektorování bylo realizováno pomocí batdetektorů Pettersson D240x a D1000x (Pettersson Elektronik AB, Švédsko), pro odchyt byly použity ornitologické sítě. Chytáno bylo na 3 místech na transektu Vrážek – NPP Hadce u Želivky (východní část) a při ústí Brzotického potoka. V průběhu roku 2017 byl ve střední části vodní nádrže Švihov jednoznačně prokázán výskyt 8 druhů netopýrů: n. vodního (*Myotis daubentonii*), n. řasnatého (*Myotis nattereri*), n. rezavého (*Nyctalus noctula*), n. hvízdavého (*Pipistrellus pipistrellus*), n. parkového (*Pipistrellus nathusii*), n. ušatého (*Plecotus auritus*), n. večerního (*Eptesicus serotinus*) a n. severního (*Eptesicus nilsonii*). Detektorováním byl dále zjištěn výskyt kryptických dvojic n. ušatý / n. dlouhouchý (*Plecotus auritus* / *Plecotus austriacus*) a n. vousatý / n. Brandtův (*Myotis mystacinus* / *Myotis brandtii*). Hromadné úkryty (letní reprodukční kolonie) se ve sledované oblasti bohužel nepodařilo dohledat. Odchyty mláďat či samic v postlaktační fázi *Myotis daubentonii* a *Plecotus auritus* však naznačují na přítomnost kolonií v zájmovém území či jeho blízkém okolí.



Netopýr ušatý (*Plecotus auritus*).

foto: archiv ČSOP Vlašim



Netopýr hvízdavý (*Pipistrellus pipistrellus*)

foto: archiv ČSOP Vlašim

## Motýli vltavských strání

① Karel Kříž, Ondřej Pašek

ČSOP Vlašim projekčně připravil v roce 2017 rozsáhlý projekt, jehož cílem je zvýšit početnost a stabilizovat populaci okáče bělopásného a dalších druhů motýlů v kaňonu řeky Vltavy.

Prudké skalnaté svahy nad řekou Vltavou jsou unikátním stanovištěm pro teplomilné druhy motýlů a dalších bezobratlých. Najdeme tu řadu dalších ohrožených druhů, třeba modráška rozchodníkového, ostruháčka kapinického, okáče kluběnkového nebo přástevníka kostivalového.

V minulosti byl na svazích růst lesa omezen pastvou a těžbou palivového dřeva. Tyto aktivity před desítkami let ustaly a stepní a skalnaté lokality se pomalu mění na zapojený lesní porost. V důsledku zastínění se zhoršují podmínky pro život motýlů a bezobratlých vázaných na bezlesí a světlé lesy a proto klesá jejich druhová rozmanitost.

V projektu proto budeme vytvářet na svazích nad Vltavou mozaiku světlín, s cílem podpořit živné byliny motýlů, zejména mateřídoušku, a traviny rodu kostřava.

Dalším cílem je vytvářet při prosvětlování stanoviště také pro ohrožený hmyz, který se živí odumírající dřevní hmotou - zejména tesaříkovité. U velké části dřevin proto provedeme kroužkování - přerušení vodivých pletiv po celém obvodu kmene, po němž dřevina uschne, nestíní, ale zůstává stát a postupně se za přispění hmyzu a ptáků rozpadá.



Okáč bělopásný patří k našim nejhroženějším druhům motýlů.

foto: M. Consolo



Slunné stráně nad Vltavou zarůstají křovinami a ohrožené druhy hmyzu vázané na světliny vymírají.

foto: O. Pašek

Všechny činnosti vycházejí z metodiky zásahů, které dříve provedla Agentura ochrany přírody a krajiny ČR v Národní přírodní rezervaci Drbákov - Albertovy skály a mají dnes jasné pozitivní výsledky. Důležitou součástí projektu je také osvěta.

Součástí projektu je také průběžný monitoring motýlů, saproxylických brouků a bylin.

Projekt bude probíhat na 10 lokalitách od Štěchovic po Sedlčany na pozemcích soukromých vlastníků, Lesů ČR, Povodí Vltavy, obcí a církví na celkové ploše 25 ha.

Realizace začne na podzim roku 2018 a potrvá do roku 2022.

## Program Ryby a mihule

🕒 Lubomír Hanel

V rámci tohoto programu byla pozornost věnována přípravě nového Červeného seznamu, který vychází z podrobně analyzovaného aktuálního stavu znalostí o jednotlivých druzích. Mihulím byla věnována publikace ohledně poznání habitatu mihule potoční ve Strašickém potoce v CHKO Blaník, kde se tento druh dlouhodobě vyskytuje, a pak v časopise Ochrana přírody publikovaný článek, hodnotící schopnosti mihulí překonávat migrační bariéry v tocích. Cenné informace byly získány studiem funkčnosti různých typů rybích přechodů na řece Blanici ve Vlašimi. Další články byly věnovány stavu znalostí o vnitrodruhové variabilitě ichtyofauny České republiky, a to s ohledem na její znalost a možnosti ochrany. Dále byla zpracována komplexně všechna data, týkající se historického a současného výskytu dunajských prvků ryb a mihulí v povodí Moravy.



Odlov mihulí v Losinském potoce.

foto: L. Hanel



Úlovek larev mihule potoční v Losinském potoce.

foto: L. Hanel

Navázána byla vědecká spolupráce s univerzitou v Tomsku (Západní Sibiř) a výhledově se počítá se zapojením do ichtyologických průzkumů na Dálném Východu, např. na Sachalinu. První společná publikace byla věnována přehledu všech světových druhů lipanů (rod *Thymallus*) s taxonomickými poznámkami, která má již nyní ve světě značný ohlas.

V roce 2017 bylo vydáno již osmé číslo mezinárodního bulletinu Lampetra (vydavatelem je ČSOP Vlašim), kde se autoricky uplatnili kromě českých také ichtyologové z Iránu, Kanady, Mexika, Ruska a Slovenska. V závěru tohoto bulletinu je tematicky zpracován soupis všech 99 příspěvků publikovaných ve všech dosud vydaných ročnících. Sborník je k dispozici v pdf formátu a v brzké době se počítá také s jeho tištěnou podobou.

Do tisku byla předána publikace věnovaná podrobnému poznání kvality vody a jejích změn v časovém horizontu několika dekád v 36 tocích v povodí Vltavy, kde se vyskytuje mihule potoční. Jde o první studii, která hodnotí z dlouhodobého hlediska vhodné podmínky v tocích, kde se dlouhodobě vyskytují populace mihule potoční. Pokračovalo se také ve víceletém výzkumu zaměřeném na ověřování spolehlivosti a přesnosti metody zjišťování početnosti larev mihule potoční při lovech elektrickým agregátem.

## Mapování výskytu a ochrana hnízdišť motáka lužního a pochopa

🕒 Josef Veselý, Karel Kříž

Záměrem projektu bylo vyhledávání hnízd motáka lužního a motáka pochopa v tradičních, intenzivně zemědělsky obhospodařovaných oblastech okresu Benešov, následné označení dohledaných hnízd před vysečením po domluvě s agronomeem příslušného zemědělského podniku. Nalezená hnízda, pokud to bylo třeba, byla zabezpečena pachovým odpuzovačem (Hukinol) před predací srstnatými predátory (prase divoké, kuna skalní, liška, pes, kočka, tchoř apod.) na hnízdech a v jeho nejbližším okolí. V případě nepříznivých klimatických podmínek (vichřice, trvalý silný déšť) byla prováděna kontrola hnízd za účelem zjištění jejich stavu, neboť hnízdo může být např. v důsledku silného poryvu větru zcela překryto plodinou, nebo naopak obnaženo. V případě potřeby jsou za těchto extrémních situací prováděny úpravy v okolí hnízda.

V rámci projektu byly kontrolovány příhodné lokality (tradiční hnízdiště) a lokality ve spolupráci s regionálními ornito-

## ČSOP VLAŠIM

logy. Jedná se o lokality v okolí Vlašimi, Čechtic, Benešova, Bystřice, Jankova a Sedlece-Prčice.

V roce 2017 byly lokalizovány 3 páry motáka lužního a 29 párů motáků pochopů. Ochrana hnízd byla třeba pouze u motáků lužních, protože motáci pochopi hnízdili vždy v rákosině rybníka a nehrozilo zde nebezpečí ze strany člověka. Z motáků lužních jeden pár zahnízil v mokřadu na louce, dva páry v obilí. Díky aktivní ochraně jejich hnízd bylo úspěšně vyvedeno všech devět mláďat. Motáci pochopi vyvedli celkem 105 mláďat.



Mláďata motáka lužního na hnízdě u Lažan.

foto: J. Veselý



Mláďata motáka lužního na hnízdě u Ratměřic.

foto: J. Veselý

## Obnova přírodní památky Roudný

① Karel Kříž, Ondřej Pašek

Součástí zlatodolu Roudný byl kalojem, v němž se zachytávaly sedimenty z procesu loužení zlata. Po ukončení těžby zde vznikla specifická lokalita s jemnozrnným půdním pokryvem chudým na živiny, který způsobuje blokování další sukcese. Vyskytují se zde druhy teplomilného hmyzu jako svižník písčinný, druhy acidofilních trávníků, ale i tolije bahenní nebo kruštík bahenní. Podobné náhradní biotopy mají v důsledku zániku přirozených a polopřirozených chudých biotopů v souvislosti se změnou hospodaření člověka v krajině pro celou řadu organismů velký význam.

Na přelomu 60. a 70. let byla ale lokalita nevhodně zalesněna, což ji jednak zastínilo, jednak opad ze stromů zvyšuje podíl živin v půdě. Vhodná stanoviště pro společenstva písčinných přesypů tak mizí.

ČSOP Vlašim proto v roce 2017 připravil projekt na obnovu tohoto biotopu. Podle projektu dojde ke kácení zapojeného lesního porostu smrků a borovic a náletových dřevin v horní části přírodní památky, na ploše kalojemu a částečně také na svazích. Po odstranění biomasy, včetně vytrhání kořenů, bude stržena vrchní vrstva humusu.

Plochy podél naučné stezky, kde se světlá, písčité stanoviště zachovala, budou dočasně oploceny, aby nedošlo k jejich poškození a ponechány bez zásahu. Po dokončení zásahu budou sloužit jako zdroj populací, ze kterých se budou vzácné druhy šířit na obnovená stanoviště a plot bude odstraněn. Součástí projektu je také informování veřejnosti.



Část písčitých stanovišť zůstává zachována, v pozadí porost k odstranění.

foto: archiv ČSOP Vlašim



Kruštík bahenní má v přírodní památce Roudný jedinou lokalitu v širokém okolí.

foto: pxhere.com



## ZÁCHRANNÁ STANICE PRO ŽIVOČICHY

① Petr Švingr, Jaroslav Svačina, Martina Simandlová, Martina Žampachová, Martin Haffner, Jaroslava Syslová, Stanislav Němec

Působnost záchranné stanice platí v devíti obcích s rozšířenou působností (viz mapa č. 2) a je členem Národní sítě stanic. Stanice spolupracuje s 11 odběrnými místy, které jsou schopny přijmout zvíře a zajistit mu první pomoc s krátkodobým azylem. Veterinární péči v záchranné stanici zajišťuje MVDr. Martina Simandlová, která zde provozuje i veterinární ordinaci.

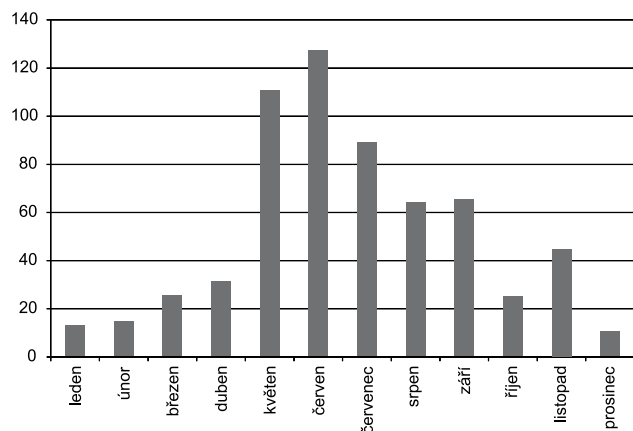
V roce 2017 jsme do Záchranne stanice pro živočichy přijali 619 živočichů (79 druhů), což je o 85 živočichů více než v předšlém roce. Nejvíce živočichů bylo přijato v průběhu měsíců května a června (většinu tvořila mláďata), nejméně příjmů bylo v lednu, únoru a prosinci (viz graf č. 2).

Nejčastěji přijímanou skupinou živočichů byli ptáci, z celkového počtu byli zastoupeni 51 druhů (407 ks), savci 24 druhů (206 ks), plazi 5 druhů (6 ks). Z ptáků byli nejčastějšími pacienty poštolky, kosi a káně, ze savců především ježci a netopýři.

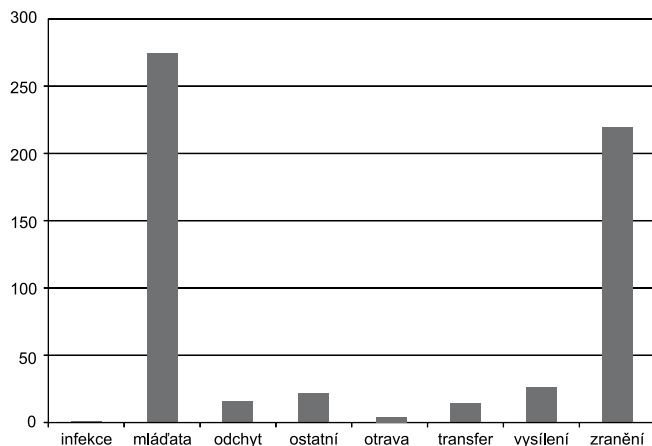
Nejčastějšími důvody hospitalizace volně žijících živočichů v roce 2017 byly (graf č. 3 a 4):

- mláďata,
- fraktury,
- popálení elektrickým proudem na sloupech elektrického vedení,
- pokousání jiným živočichem (nejčastěji psem či kočkou),
- zranění dopravou,
- zranění po nárazu na skleněnou plochu nebo jinou bariéru.

Přijali jsme ale také zvířata vysílená, otrávená nebo postřečená.



Graf č. 2: Počty přijímaných živočichů během jednotlivých měsíců.

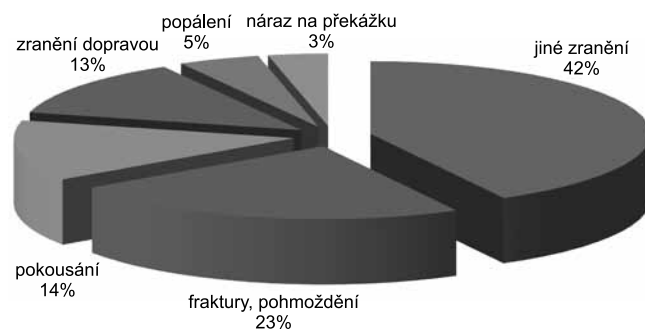


Graf č. 3: Důvody hospitalizace živočichů přijatých v roce 2017.

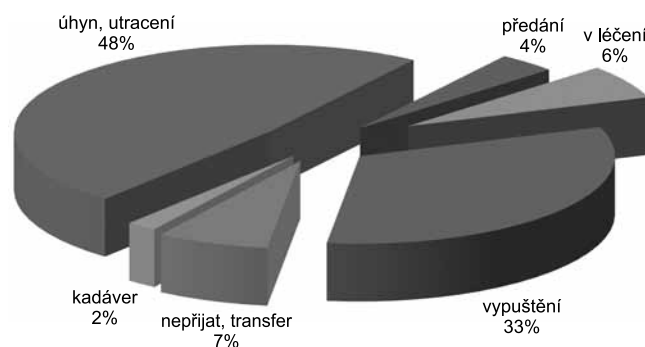
Mapa č. 2: Působnost Záchranne stanice pro živočichy ČSOP Vlašim.



Nejvíce jsme přijímali osiřelá a zraněná mláďata, následně poraněná živočichy. Nejčastěji to byli malí pěvci, ježci a také dravci či netopýři. Řada z nich byla pokousána psem či kočkou, anebo se jednalo o ptáčata vypadnutá z hnízd. Řadu mláďat se podařilo díky našim radám v průběhu telefonického rozhovoru s jejich nálezci ponechat v přírodě a zabránit tak jejich zbytečnému odchycení, zejména srnčat a zajíčků. Mláďata přijatá



Graf č. 4: Příčiny zranění přijatých živočichů v roce 2017.



Graf č. 5: Výsledky hospitalizace živočichů přijatých v roce 2017.

do stanice jsme uměle dokrmovali. Některá ptáčka jsme podložili do náhradních hnízd k adoptivním rodičům.

Z letošních pacientů se podařilo zpátky do přírody navrátit 201 živočichů (graf č. 5), dalších 39 živočichů zůstává v naší péči (jedná se zejména o nevyspělá mláďata ježků, která budou zpět do přírody vypuštěna v jarních měsících roku 2018). Při předpokládaném vypuštění těchto živočichů na jaře roku 2018 by byla úspěšnost záchrany téměř 40 %, viz graf č. 5.

**ZVÍŘE  
v nouzi**



**dms**  
Dárcovská  
SMS  
Pomoc jako součást  
vašeho života.  
Ošetřeno  
Fórem dárců

Naši záchrannou stanici pro živočichy je možno podpořit odesláním finančního daru na účet

**č. 33 55 33 22 / 0800,**

**var. symbol 0209**

nebo dárcovskou SMS ve tvaru

**DMS ZVIREVNOUZI VLASIM**

na číslo **87777**.

(cena DMS je 30 Kč, záchranná stanice obdrží 27 Kč)

Činnost záchranné stanice můžete také podporovat pravidelně každý měsíc po dobu jednoho roku, stačí odeslat dárcovskou SMS ve tvaru

**DMS ROK ZVIREVNOUZI VLASIM**

na číslo **87777**

(každý měsíc je automaticky odečtena částka 30 Kč, Záchranná stanice obdrží 27 Kč).

Více o sbírce Zvíře v nouzi na  
**www.zvirevnouzi.cz**

**SNADACE**  
ČESKÉ SPORITELNY

V průběhu roku jsme prováděli transfery škeblí při rekonstrukci jezů Městečko a Podělusy a protipovodňové úpravě v Sázavě. Dále jsme byli pověřeni odborným biologickým dohledem při odbahnění rybníka Hůrka ve Velkých Popovicích. Při těchto akcích bylo bezpečně transferováno celkem 110 jedinců škeble říční a 49 jedinců škeble rybníční. Jako každý rok i letos jsme zajišťovali záchranné transfery obojživelníků v průběhu jarní migrace (viz kapitola Ochrana obojživelníků při jarním tahu přes komunikace).



Káňe ošetřované pracovníky stanice.

foto: archiv ČSOP Vlašim



Mláďě veverky. Letos se podařilo zachránit a vypustit zpět do přírody celkem 6 veverčích mláďat.

foto: archiv ČSOP Vlašim



Operace srnce, MVDr. Martina Simandlová. foto: archiv ČSOP Vlašim



Vypouštění výra velkého v Trhovém Štěpánově. foto: archiv ČSOP Vlašim

## SPOLUPRÁCE SE STÁTNÍ SPRÁVOU, POSUDKOVÁ ČINNOST

### Správní řízení

① Ondřej Pašek, Karel Kříž

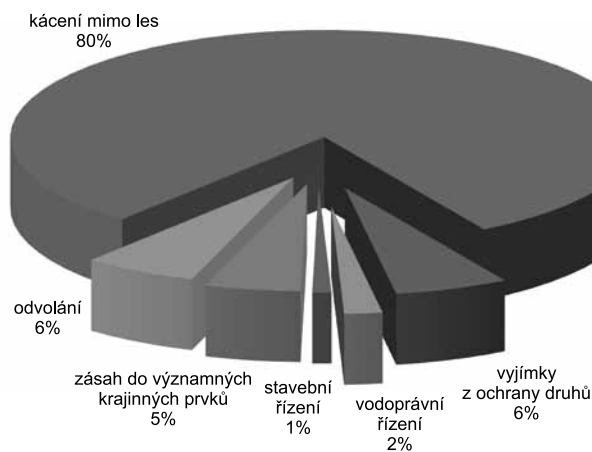
Již dvacet sedm let se Český svaz ochránců přírody vyjadřuje ve správních řízeních týkajících se ochrany přírody na okrese Benešov. Naším cílem je zabránit zbytečným nebo škodlivým zásahům do životního prostředí. Ve většině případů najdeme shodu se starosty a úřady, v závažných případech ale musíme přistoupit i k odvolání proti jejich rozhodnutí.

V roce 2017 jsme se vyjadřovali k 102 správním řízením, která se týkala většinou povolení kácení dřevin mimo les, zásahů do významných krajinných prvků, dále řízení vodoprávních, stavebních a k výjimkám z druhové ochrany. V dalších nejméně padesáti řízeních nebylo nutné oficiální vyjádření, dohodli jsme se s příslušným úřadem při návštěvě na místě nebo telefonicky.

Mezi nejvýznamnější úspěchy, kterých jsme dosáhli, bylo omezení kácení březové aleje v Benešově, v aleji u Vodárny na polovinu, omezení kácení jírovců u závodu Sellier & Bellot nebo zpřísnění podmínek odstře-lu volavek na rybnících rybářství Líšno. Další záměry, například bagrování přirozeného koryta Sedleckého potoka, stanovení dobývacího prostoru na rozporuplný kame-nolom v Lešanech jsou z našich podnětů zatím pozastaveny.

Tabulka č. 6: Počty jednotlivých správních řízení v roce 2017.

druh správního řízení	počet
Kácení dřevin mimo les	82
Výjimky z ochrany druhů	6
Vodoprávní řízení	2
Stavební řízení	1
Zásah do významných krajinných prvků	5
Odvolání	6
celkem	107



Graf č. 6: Grafické znázornění procentuálního zastoupení správních řízení v roce 2017.

Podařilo se nám zabránit kácení dubu o obvodu přes 4 m v Mrákoticích. Místo toho jsme zajistili jeho ošetření, aby tento velikán mohl zůstat stát a neohrožoval přitom sousední pozemky. V Sedleci-Prčici jsme před kácením zachránili přes 150 let starou lípu, která jako jediný vzrostlý strom poskytuje stín a ochlazuje vybetonované prostranství mezi bytovkami. V desítkách případů přispělo naše vyjádření k nařízení náhradní výsadby nebo ochraně stávající zeleně v okolí stavenišť. Zasadili jsme se také o ponechání řady torz dutinových stromů, která hostí vzácný hmyz a ptáky.



Díky konzultaci s ČSOP Vlašim zůstanou zachovány i lípy na návsi v Tehově. foto: O. Pašek

### Přírodovědné průzkumy

① Karel Kříž, Martin Klaudys

V případě různých záměrů (odbahnění rybníka, zalesnění louky, nová výstavba) mohou být ohroženy zde žijící druhy rostlin a živočichů, o kterých mnohdy nemá stavebník ani tušení. Zejména v případě větších záměrů je tak vhodné předem provést průzkum, který zjistí přírodovědné hodnoty území a projekt se tak může upravit ještě ve fázi přípravy.

V roce 2017 byly provedeny průzkumy lokality připravovaného rybníka u Postupic a dvou rybníků s uvažovaným odbahněním – u Petroupimi a Dolní Čtvrtník u Vlašimi. Na Dolním Čtvrtníku byla potvrzena populace kuňky obecné a skokanů zelených. Projekt byl upraven dle požadavků na ochranu obojživelníků.



## ENVIRONMENTÁLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ, VÝCHOVA A OSVĚTA (EVVO)

### SPOLUPRÁCE SE ŠKOLAMI

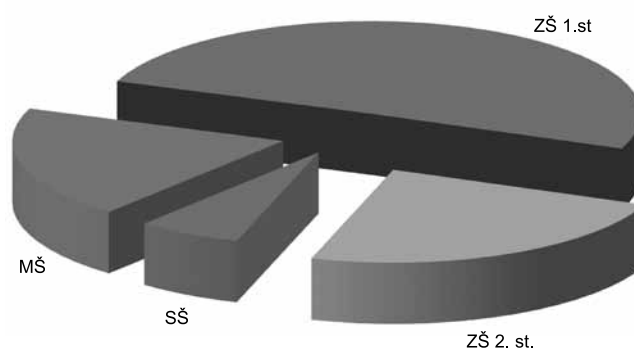
#### Výukové programy pro školy

🕒 Jana Dufalová

Častými návštěvníky Podblanického ekocentra, Vodního domu i Domu přírody Blaníku jsou děti, a to děti od mateřské školy po studenty středních škol. Přicházejí na výukové programy, zaměřené na přírodovědná témata, globální problémy, dopady lidské činnosti na životní prostředí, původ věcí ale i řemeslné a polytechnické programy. V roce 2017 jsme zrealizovali celkem 337 výukových programů pro 6 937 účastníků. Kromě krátkodobých programů nabízí Podblanické ekocentrum i pobytové programy, o které je stále větší zájem. Během roku přijelo na pobyt 11 školních skupin, což bylo 245 žáků. V naší nabídce máme 6 VP pro MŠ, 12 pro 1. stupeň a 12 pro 2. stu-

Tabulka č. 7: Počty účastníků podle cílových skupin.

	VP celkem	MŠ	1. st. ZŠ	2. st. ZŠ	SŠ	pobyty
počty VP	337	66	170	80	21	11
počet účastníků	6 937	1 296	3 527	1 684	430	245
počet hodin	521	78,5	258	144,5	40	135
účastníkohodiny	10 750,5	1 574	5 305	3 057	814	2 836

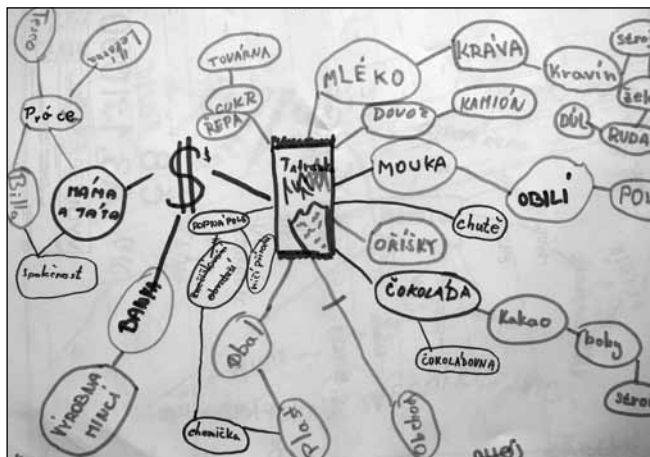


Graf č. 7: Zastoupení jednotlivých stupňů škol na výukových programech.

Tabulka č. 8: Počty realizovaných programů v jednotlivých návštěvnických střediscích.

	počet programů	počet žáků	hodin	účastníkohodin
Podblanické ekocentrum	163	3 412	301,5	62 89
Dům přírody	6	130	9	195
Vodní dům	168	3395	210,5	4 257,5
celkem	337	6 937	521	10 750,5

peň ZŠ a 6 VP pro SŠ. Letos jsme do nabídky pro starší školní žáky přidali 2 nové inovativní programy založené na simulačních hrách. Ve výukovém programu Tatranky se žáci zamýšlejí, jakou cestu musí urazit tradiční pochoutka v procesu výroby a velký důraz je kladen na dopady výroby na životní prostředí. Výukový program Spravedlivá svačina ukazuje formou simulační hry na nerovnoměrné rozložení bohatství a využívání přírodních zdrojů v různých státech světa. Zkušenost a pocity lidí žijících v nejhudších a nejbohatších státech, zažitých díky hře na vlastní kůži, mohou pomoci v reálném náhledu na globální problémy světa a případné změně smýšlení účastníků.



Myšlenková mapa žáků 5. třídy k výrobě tatranky.

foto: B. Hozová



Obyvatelé bohatých zemí si simulační hru Spravedlivá svačina velmi užívají. foto: J. Dufalová

## Ekologická olympiáda

🕒 Jiří Pavelka

Studenti z čtrnácti středních škol celého Středočeského kraje se 22. až 23. září 2017 sjeli do Vlašimi, aby se zúčastnili 23. ročníku středočeského kola Ekologické olympiády. V tříčlenných týmech se zde utkali ve dvou praktických a dvou teoretických úlohách, ve kterých měli za úkol zapojit nejen svou paměť, ale také logické uvažování, prezentační dovednosti a praktickou zručnost.

Ústředním motivem letošního kola byly „Dřeviny rostoucí mimo les“. Studenti na toto téma zpracovávali dvě praktické úlohy. Jejich prvním úkolem bylo zpracovat pasportizaci zeleně ve vymezené oblasti Sídliště Vlašim a navrhnout optimální plán obnovy biotopových úprav veřejné zeleně ve vytyčené oblasti. Ve druhé praktické úloze družstva sázela obalové sazenice keřů do stromo-keřového remízu u obce Vracovice. Dále studenti absolvovali test a poznávačku rostlin, živočichů, hornin a minerálů.

Titul vítězů získalo družstvo Gymnázia Benešov ve složení Slavomír Bury, Richard Fleischhans a Jonáš Vlasák, které získalo 309,5 bodů ze 400 možných. Druhé místo obsadili studenti z Gymnázia Zikmunda Wintra Rakovník a třetí místo patřilo Gymnázium Příbram. Vítězné družstvo bude Středočeský kraj reprezentovat v celonárodním kole, které proběhne od 31. května do 3. června 2018.

Koordinátorem středočeského kola je ČSOP Vlašim. Tradičním pořadatelem soutěže na celonárodní úrovni je Český svaz ochránců přírody. Generálním partnerem soutěže je společnost NET4GAS, dalším partnerem soutěže je AOPK ČR – Správa CHKO Blaník. Ekologická olympiáda probíhá za finanční podpory Státního fondu životního prostředí České republiky, Ministerstva životního prostředí a Středočeského kraje. Partneři soutěže jsou Lesy ČR a.s., MŠMT a benešovské knihkupectví Daniela.



Simulační hra Tatranky žáky zaujme a předá potřebné informace zábavnou formou foto: B. Hozová

## METODICKÁ POMOC UČITELŮM

### Semináře pro učitele

① Jana Dufalová

V roce 2017 jsme uspořádali seminář s názvem Studánky víly Rozárky.

Seminář představil stejnojmennou metodickou publikaci autorky Heleny Nováčkové, která nabízí zajímavé aktivity, týkající se tématu vody, na které se nahlíží z různých úhlů pohledu a navíc očima dětí ve věku od 3 do 8 let. Účastníci získali náměty k pohybovým, výtvarným, přírodovědným i výzkumným aktivitám. Semináře se zúčastnilo 22 učitelek převážně mateřských škol.



Seminář Studánky víly Rozárky představil jednoduché pokusy s vodou a běžnými surovinami z naší kuchyně. foto: J. Dufalová



Často se pedagogové na seminářích dostávají do rolé žáků, aby pak mohli být lepšími učiteli. foto: B. Hozová

### Specializační studium pro školní koordinátory EVVO

① Roman Andres

Environmentální výchova, vzdělávání a osvěta (EVVO) je povinnou součástí výchovy a vzdělávání na školách. Na tuto činnost dohlíží zvláště kvalifikovaný pracovník - školní koordinátor EVVO (obdobně např. metodik prevence či metodik ICT). ČSOP Vlašim zajišťuje v letech 2017-2018 specializační studium pro tyto školní koordinátory EVVO v mateřských, základních a středních školách Středočeského kraje, Prahy, Jihočeského kraje, Pardubického kraje a Kraje Vysočina. Co je obsahem studia? Účastníci získají průpravu v managementu (např. plánování, koordinace projektů), pedagogice EVVO (např. ekopsychologie, badatelská výuka) i v samotné environmentalistice (změny klimatu, úsporné domy aj.). Studium má platnou akreditaci MŠMT a řídí se platnou školskou legislativou. Přínosem pro školy a učitele jsou získané zkušenosti a dovednosti pro výuku a metodické materiály či pomůcky. Dále množství inspirace, motivace a spolupráce se zkušenými praktiky, kvalitní lektori aj. Celý kurz (250 hodin výuky ve 21 dvou-denních seminářích) absolvuje 20 účastníků, avšak příležitost zúčastnit se jednotlivých seminářů mají i další zájemci, kteří se mohou přihlašovat průběžně až do podzimu 2018.

O seminářích specializačního studia EVVO řekli jeho účastníci: „Super lektorka, velmi inspirativní seminář. Praktické využití ve výuce.“ „I když se trochu bojím práce koordinátora EVVO, zde mi s tím pomohou.“

Kurz se uskutečňuje v rámci projektu Specializační studium pro dobrou praxi EVVO na školách. Tento projekt je spolufinancován Státním fondem životního prostředí České republiky.



Účastníci kurzu při praktické ukázce výukového programu o problematice produkce palmového oleje. foto: B. Hozová



[www.podblanickeekocentrum.cz](http://www.podblanickeekocentrum.cz)



STÁTNÍ FOND  
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ  
ČESKÉ REPUBLIKY

[www.sfzp.cz](http://www.sfzp.cz)

Ministerstvo životního prostředí  
České republiky

[www.mzp.cz](http://www.mzp.cz)

## XVII. Středočeská MRKVOVÁ konference

🕒 Jana Dufalová

Tato tradiční podzimní akce, která je vždy zárukou inspirace a dalšího nasměrování v ekologické výchově letos přilákala 67 pedagogických pracovníků ze 48 škol celého středočeského kraje. Jednalo se o zástupce z mateřských, základních i středních škol.

V úvodu konference proběhl blok nabídek školám. Prezentovala se zajímavá místa v regionu, která spolupracují se školami a nabízí školám výukové programy a další služby.

Během celého dne bylo připraveno 7 volitelných seminářů, zaměřených na různé věkové skupiny a na konkrétní témata, která mohou učitelé využít jak ve výuce, tak v rámci svého osobního růstu. V nabídce byla témata podporující senzitivitu malých dětí k přírodě, motivace k šetrné dopravě dětí i rodičů, nebo simulační hra o úsporných opatřeních v domácnosti. Na programu byla i odborná přednáška o Blanické brázdě a velmi zábavný geologický program o tom, jak lidé ve své historii využívali kámen.



Kámen společník člověka – seminář, který byl opravdu inspirativní.

foto: B. Hozová



Na konferenci se sešli zástupci všech typů škol.

foto: B. Hozová

## Středočeská M.R.K.E.V. a Mrkvička

🕒 Jana Dufalová

ČSOP zprostředkovává středočeským školám metodickou podporu v oblasti ekologické výchovy prostřednictvím sítě MRKEV a MRKVIČKA. Síť MRKEV soustřeďuje 28 základních a středních škol, kterým během roku kromě metodických materiálů a emailových rozesílek zasláme „Bedrník“ – časopis s environmentálními tématy. V rámci sítě MRKVIČKA spolupracujeme se 105 mateřskými školami a dalšími předškolními zařízeními. Těmto školkám pravidelně rozesíláme Informační bulletin Mrkvička, časopis s náměty na zpracování zajímavých témat, s pedagogicko-psychologickým okénkem, s náměty na vyrábění z přírodních materiálů a podobnými rubrikami. V roce 2016 proběhly 4 rozesílky do sítě MRKEV a 4 do sítě MRKVIČKA.

**MRKEV**  
METODIKA A REALIZACE KOMPLEXNÍ EKOLOGICKÉ VÝCHOVY

**MRKVIČKA**  
METODIKA A REALIZACE KOMPLEXNÍ EKOLOGICKÉ VÝCHOVY PRO MATEŘSKÉ ŠKOLY

## MIMOŠKOLNÍ VÝCHOVA DĚTÍ A MLÁDEŽE

### Oddíl MOP Včelojedi

🕒 Jiří Pavelka

Oddíl mladých ochránců přírody Včelojedi se scházel v klubovně Podblanického ekocentra. V roce 2017 bylo do oddílu registrováno 50 dětí, které se mohly potkat na 37 oddílových schůzkách nebo na 14 denním letním táboře.

Mimo to uspořádal oddíl čtyři benefiční akce pro Záchranou stanici pro živočichy ČSOP Vlašim, které byly podpořeny Nadací Via s příspěvím Nadace Karla Janečka a které zdvojnásobily vybranou částku do výše 15 000 Kč. Celkem

tak oddíl pomohl k navrácení zraněných zvířat do volné přírody částkou 33 259 Kč.

Z dalších úspěchů lze zmínit vítězství v soutěži Brána k druhým, která hledá a ukazuje dětské kolektivy pomáhající naší společnosti pozitivními příklady a skutky. Nebo čestné uznání ve výtvarné soutěži Muzea Podblanicka s názvem Malujeme s muzeem, do které oddíl vytvářel trojrozměrný model vlašimského vlakového nádraží.

Celoroční činnost byla doplněna víkendovými akcemi – prázdninovou školou ochrany přírody, výlov rybníka Jírovice nebo orientačně-šifrovací soutěž V Benešově straši.



Mezi nejúspěšnější akce projektu Pomozte nám vrátit zvířata do přírody patřila benefiční prohlídka paraZOO. Tam se oddílů podařilo vybrat částku 11 211 Kč

foto: J. Pavelka



Celotáborová fotografie rytířských družin.

foto: J. Pavelka

hry nechyběla na táboře brigáda na pomoc lokalitě Na Ostrově, návštěva Domu přírody Blaníku i hory Blaník nebo návštěva Záchrané stanice pro živočichy spojená s vypouštěním vyléčených zvířat do volné přírody.

Letní tábor byl v roce 2017 finančně podpořen Středočeským krajem a Sdružením mladých ochránců přírody ČSOP.



Společná fotografie Včelojedů s hercem a moderátorem Petrem Vackem na přebírání ocenění ze soutěže Brána k druhým.

foto: J. Pavelka

## Letní tábor

🕒 Jiří Pavelka

Letní tábor na téma „Rytíři bájného Blaníku“ proběhl od 2. do 15. července 2017 v přírodní památce Na Ostrově u Nemíže a byl inspirován známou pověstí o blanických rytířích. Celotáborovou hru na téma „Rytíři bájného Blaníku“ se hrálo 24 účastníků a 13 vedoucích, kteří si vyzkoušeli rytířská klání, poznali rytířské ctnosti a bojovali o Českou zemi. Mimo

## Příměstské tábory v paraZOO

🕒 Barbora Hozová

V roce 2017 jsme uskutečnili tři turnusy příměstského tábora v paraZOO. Všechny byly tematicky i programově stejně zaměřené, a to na problematiku záchrany a péče o volně žijící živočichy. Tábory probíhaly od pondělí do pátku. Na každém turnusu pečovali o děti tři vedoucí a stravu zajišťovala jedna kuchařka.

Pro 90 účastníků příměstských táborů byl připraven nabitý program. Děti se podívaly do paraZOO, kde si vyzkoušely vědomostní hru „Riskuj v paraZOO“ a poté přiložily ruku k dílu při krmení zvířat a úklidu klecí. V úterý jsme navštívili návštěvnické středisko Vodní dům v Hulicích, kde jsme se mimo jiné zúčastnili komentovaného krmení raků a netopýra. Ve středu na nás čekal trénink luštění šifer a poté hledání Ztracených zvířátek z paraZOO. Samozřejmostí byl i výlet do Záchrané stanice v Pavlovicích, kde si děti prohlédly celou stanici a pomohly s úklidem. A pátek byl ve znamení her, vyzkoušeli jsme si cestu za tatrankou, aneb co vše se za takovou obyčejnou tatrankou skrývá, týmovou hru Bradavice nebo kreslení mapy a hledání pokladu.



Ukázka zbroje a zbraní z přírodního materiálu.

foto: J. Pavelka



I při výrobě žebříků pro zvířata je veselo.

foto: J. Matějovský



## AKCE PRO VEŘEJNOST V PODBLANICKÉM EKOCENTRU

### Ekovečery a přednášky

① Jiří Pavelka

V roce 2017 jsme uspořádali celkem tři ekovečery. Vyprávění doprovázené promítáním fotografií představilo posluchačům zajímavá místa ve světě a přírodovědná témata. Jejich přehled včetně počtu návštěvníků je patrný z tabulky č. 9.

termín	název akce	lektor/ka	účast
20. 3. 2017	Nový Zéland – život v ráji na druhém konci světa	Bc. Petr Švingr	44
25. 4. 2017	Kyrgystán – hory, jurty koně ...	Ing. Miloš Krejčíř	65
10. 8. 2017	Netopýří noc	Ing. Dagmar Zieglerová	50
celkem			159



Vyprávění Miloše Krejčíře přiblížilo krásy i dobrodružství, která nabízí návštěvníkům Kyrgystán.

foto: J. Pavelka



Návštěvníci výstavy Malované hedvábní si mohli v rámci workshopu namalovat vlastní šátek.

foto: B. Hozová

### Výstavy

① Jiří Pavelka

V roce 2017 jsme uspořádali celkem šest výstav včetně tradičního Podblanického plenéru ve vlašimském zámeckém parku. Mimo něj se výstavy uskutečnily v Podblanickém ekocentru a jejich přehled naleznete v tabulce č. 10.

Tabulka č. 10: Přehled výstav.

termín	název akce	popis
22. 4. – 21. 5. 2017	Plody naší přírody	Práce výtvarné a literární soutěže pro ZŠ a SŠ okresu Benešov pořádané ČSOP a AOPK ČR.
26. 6. – 3. 9. 2017	Pestré příběhy	Výstava obrazů MUDr. Stanislava Tomašíka, člena Klubu přátel Podblanické galerie.
16. 9. 2017	Podblanický plenér	XXI. ročník tradiční výstavy ve vlašimském zámeckém parku za účasti třinácti regionálních výtvarníků.
21. 9. – 30. 9. 2017	Výstava ovoce	Výstava starých krajových odrůd jablek a dalšího ovoce.
5. 10. – 5. 11. 2017	Toulky českou krajinou	Výstava obrazů Jiřího Hauptmanna, člena Klubu přátel Podblanické galerie.
30. 11. – 30. 1. 2018	Hedvábné obrazy	Prodejní výstava malovaného hedvábní výtvarnice Martiny Poustecké.

## Osvětové akce v terénu

🕒 Jiří Pavelka

Pro veřejnost jsme v roce 2017 uskutečnili osm terénních akcí – dva pochody, dvě vypouštěcí akce, výlov rybníka a tři přírodovědné vycházky. Celkem se akcí zúčastnilo 733 osob a jejich účast na jednotlivých akcích je patrná z tabulky č. 11.

### Zpátky do přírody

Vypouštěcí akce probíhají ve spolupráci se Záchranou stanicí pro živočichy a seznamují veřejnost s vyléčenými zvířaty z volné přírody. Ty si následně návštěvníci mohli vypustit zpět na svobodu. V roce 2017 jsme pro veřejnost uspořádali dvě takovéto akce – v dubnu proběhlo vypouštění káně lesní a poštolky obecné, v květnu mohli návštěvníci vypustit na svobodu ježky.

### Přírodovědná vycházka za Lýkovci na Kupsovu skálu

Botanicky zaměřená vycházka zavedla účastníky do nejbohatší lokality chráněného lýkovce jedovatého v regionu. Návštěvníci se seznámili s péčí o lokalitu, která je podřízena zachování populace lýkovce a dalších hájových bylin. Z nich je zde k vidění např. prvosenka jarní, jaterník podléšku nebo pitulník žlutý.

### Cesta za zlatem

V sobotu 20. května proběhl na Bio Farmě Dolejší mlýn čtvrtý ročník pochodu Cesta za zlatem. Na třech pěších tra-

sách a jedné cyklotrase čekalo na dětské i dospělé návštěvníky rýžování zlata a setkání se zvířaty z farmy. Akci jsme připravili ve spolupráci s obcí Kamberk a s Českým klubem zlatokopů, který vedl „školu zlatokopů“. Zde si účastníci pod vedením instruktorů vyzkoušeli rýžování zlata a odnesli si vyřizované zlatinky.

### Přírodovědná vycházka na utajená místa pod Blaníkem

Netradiční vycházka od Domu přírody Blaníku zavedla návštěvníky do údolí potoka Brodec a zpět. Byla určena fyzicky zdatnějším návštěvníkům, protože vedla převážně mimo turistické cesty po lesních pěšinách. Akce se konala u příležitosti Evropského dne chráněných území.

### Setkání s přírodou

Setkání s přírodou je projekt Českého svazu ochránců přírody, kterým chce veřejnosti představit nejen přírodní krásy a zajímavosti, ale i svoji práci. V rámci této kampaně jsme uspořádali vycházku do národní přírodní památky Kaňk u Kutné Hory, na které představili průvodci květeny a historii lokality.

### Pochod s veverkou Čiperkou

Čtvrtý ročník pochodu s veverkou Čiperkou, aneb Den otevřených dveří v záchraně stanicí pro živočichy v Pavlovicích, nabídl návštěvníkům čtyřkilometrovou trasu se zábavnými staveništi. Ta navazovala na témata péče a ochrany divokých zvířat z naší přírody. V cíli pochodu byl připraven bohatý program – komentované prohlídky stanice, občerstvení a odměny v podobě triček, suvenýrů z paraZOO nebo třpytivá tetování.

Tabulka č. 11: Přehled osvětových akcí v terénu.

termín	název akce	účast
3. 4. 2017	Zpátky do přírody	14
9. 4. 2017	Vycházka za lýkovci na Kupsovu skálu	5
4. 5. 2017	Zpátky do přírody	23
20. 5. 2017	Cesta za zlatem	120
28. 5. 2017	Vycházka na utajená místa pod Blaníkem	10
10. 6. 2017	Setkání s přírodou	7
7. 10. 2017	Pochod s veverkou Čiperkou	102
21. 10. 2017	Výlov rybníka Jírovec	452
celkem		733



Vypouštění vyléčené poštolky obecné na akci Zpátky do přírody.

foto: L. Kepříková



Narýžované zlato si mohli účastníci pochodu Cesta za zlatem odnést domů na památku.

foto: B. Hozová



Přírodovědná vycházka na utajená místa pod Blaníkem.

foto: O. Pašek



Benefiční prohlídka paraZOO zahájila celoroční projekt s názvem Pomozte nám vrátit zvířata do přírody.

foto: J. Matějovský

Tabulka č. 12: Akce v paraZOO.

termín	název akce	účast
4. 3. 2017	Pomozte nám vrátit zvířata do přírody	186
1. 4. 2017	Aprílový běh pro paraZOO	36
13. 4. 2017	Velikonoce v paraZOO	50
1. 5. 2017	1. máj v paraZOO	335
27. 5. 2017	Ztracená zvířata	36
28. 10. 2017	Hmyzák	520
25. 12. 2017	Vánoce se zvířátky	125
celkem		1 288

Akci podpořili a ceny věnovali: Olymptoy, Pivovar Kácov, Bubun, spolek Kopretinka, Ministerstvo zemědělství České republiky a Středočeský kraj.

### Výlov rybníka Jírovce

V roce 2017 proběhl tradiční výlov rybníka Jírovce v Jinošovském údolí u Vlašimi. Rybník Jírovce je v majetku ČSOP Vlašim a probíhá zde pouze extenzivní hospodaření bez použití hnojiv a pesticidů. Návštěvníci si mohli užít atmosféru výlovu malebného rybníka Jírovce v krásné přírodě a pochutnat si na smažených rybách včetně teplých a studených nápojů.

## Osvětové akce v paraZOO

Alena Konvalinová, Jiří Pavelka

ParaZOO je unikátní expozicí zástupců volně žijících živočichů České republiky, kteří byli léčeni v Záchranné stanici pro živočichy ČSOP Vlašim, ale pro trvale následky jejich zranění již nemohou být vypuštěni zpět do volné přírody. Hlavním posláním této ZOO je seznámit malé i velké návštěvníky se zvířaty žijícími kolem nás, seznámit je s příčinami jejich ohrožení vlivem činnosti člověka a především pak poukázat na možnosti prevence zraňování živočichů. Za rok 2017 navštívilo paraZOO 14 346 osob, přičemž nejvyšší návštěvnost byla zaznamenána o letních prázdninách, kdy do paraZOO zavítalo 7 085 osob.

V roce 2017 proběhlo v paraZOO celkem 7 osvětových akcí pro veřejnost, jejichž přehled je v tabulce č. 12.



Aprílový běh pro paraZOO zahrnoval také kategorii po šesti, neboli pejsek a jeho pán.

foto: M. Lempochner

## Knihovna přírodovědné a regionální literatury

① Jana Havelková, Barbora Hozová

Knihovnu naleznete v 1. patře Podblanického ekocentra, konkrétně v Lesní učebně. V současné době máme zaevidováno 5 720 knih. Což je oproti loňskému roku nárůst o 568 knih. V letošním roce se přihlásili 4 noví čtenáři.

Knihovna je rozdělena do několika sekcí – například botanika, ekologie, environmentální literatura, geologie, chemie, ichtyologie, legislativa a ochrana přírody. Seznam všech titulů je zveřejněn na webových stránkách [www.podblanickeekocentrum.cz](http://www.podblanickeekocentrum.cz) v sekci Knihovna. Stačí si jen vybrat.

Knihovna je volně přístupná každou středu od 13 do 17 hodin, v jinou dobu po předchozí domluvě.



Obchůdek se plní a připravuje na další sezónu foto: A. Konvalinová v paraZOO.

## Ekoporadna

① Roman Andres

Také v roce 2017 napomáhala ekoporadna ČSOP Vlašim obyvatelům a institucím jednat šetrně k životnímu prostředí. Činíme tak od roku 1999 a jsme členem Sítě ekologických poraden STEP. Kancelář ekoporadny se nachází v přízemí budovy ekocentra, má vlastní e-mailovou adresu [ekoporadna@csop.cz](mailto:ekoporadna@csop.cz) a průběžně aktualizované webové stránky [www.podblanickeekocentrum.cz/cs/ekoporadna](http://www.podblanickeekocentrum.cz/cs/ekoporadna). Ve vstupním průjezdu ekocentra nabízíme informační letáky o environmentálně šetrném nakupování, provozu domácnosti, potravinách aj. Webové stránky ekoporadny obsahují kromě kontaktů širší nabídku informačních materiálů, tematické články k různým životním situacím – tzv. ekorady.

V roce 2017 se ekoporadenství věnovali (abecedně): Roman Andres, Jaroslav Svačina, Petr Švingr a Martina Žampachová. Bylo poskytnuto bezmála 376 evidovaných konzultací. Mnoho konzultací nad to však zůstalo neevidovaných z technických důvodů – např. se jednalo o neformální rozhovor na semináři, na akci pro veřejnost, v terénu apod. Mezi evidovanými dotazy převažovala témata ochrany přírody, zvl. zvířat (319 dotazů), dále pak spotřebitelství, domácí ekologie a ekologicky šetrné formy bydlení a další (30 dotazů, mimo systémového poradenství). Zvláštní místo (25 případů) mají případy systémového poradenství vyžadující hlubší odbornou analýzu, dočasný ma-

nagement kauzy aj. To se týkalo hlavně kauz, v nichž bylo dotčeno právo a účast veřejnosti ve správních řízeních. Metodická podpora učitelů v EVVO čítala 3 případy.

Nejčastěji vyhledávali ekoporadenskou službu přímo občané z podblanického regionu, méně pak spolky a instituce typu škola či úřad. Většina kontaktu se odehrála prostřednictvím e-mailu či telefonicky, ale ani osobní návštěvy v poradně nebyly výjimečné.

Vedle poradenské činnosti se ekoporadna zabývala také systematickým hodnocením zboží v ekoobchodu ČSOP Vlašim z hlediska zátěže ŽP, která je spojená s celým životním cyklem toho kterého výrobku. Byla dotvořena metodika a ekoporadce průběžně vyhodnocuje prodávané zboží. Výsledkem je tzv. eko-měrka, která zákazníkovi sděluje míru zátěže ŽP daným výrobkem.

## ekoporadna český svaz ochránců přírody Vlašim

Tabulka č. 13: Počet poskytnutých evidovaných ekorad na základě vyžádaných konzultací a vyšších forem poradenství v letech 2011 – 2017.

rok	počet
2011	533
2012	332
2013	310
2014	486
2015	382
2016	270
2017	376

## ekoobchůdek a e-shop

① Alena Konvalinová, Martina Poustecká, Jana Havelková

V roce 2017 prošel obchůdek další proměnou a to po stránce personální, estetické i z hlediska sortimentu. V obchůdku najdete nově např. spagyrickou kosmetiku, tematické suvenýry se zvířátky z paraZOO, šperky, rozšířila se i nabídka regionálních výrobků a publikací.

Většinu zboží je možné koupit také na novém e-shopu [www.eko-obchod.cz](http://www.eko-obchod.cz), který byl spuštěn na podzim. Kromě nabídky literatury, certifikovaného zboží (bio, fair trade, ekologicky šetrný výrobek, FCS atd.) a pomůcek pro environmentální výchovu, produktů na ochranu živočichů, ekodrogerie, regionálních potravin a výrobků od držitelů značky KRAJ BLANICKÝCH RYTÍŘŮ regionální produkt®, zde mohou kupující podpořit zvířata z paraZOO přímo, buď formou adopce, nebo nákupem krmení. Novinkou v nabídce je také prodej antikvariátních knih.



## INTERPRETACE PŘÍRODNÍHO A KULTURNÍHO DĚDICTVÍ

① Kateřina Červenková

ČSOP Vlašim se dlouhodobě snaží přibližovat lidem místní přírodovědné a kulturní hodnoty. V péči naší organizace byly v tomto roce dvě naše naučné stezky – S rytířem na Blaník a NS Roudný, vyhlídka a interpretační tabule v Jinošovském lomu, řada infotabulí na lokalitách v naší péči. Vzniklo několik infotabulí s mapou národního geoparku Kraj blanických rytířů. Nové infotabule a herní prvky jsme vytvářeli v areálech Vodního domu a Domu přírody Blaníku.

Jinou formou terénní interpretace, kterou jsme v roce 2017 udržovali, jsou geocachingové série Kamenné a Lesní poklady Blanických rytířů a Zvířecí pastičky. Geologické lokality jsou trvale vybaveny sloupky s QRkódy s propojením na web geoparku Kraj blanických rytířů.

Osobní interpretaci s průvodcem jsme se věnovali formou přírodovědných vycházek ve spolupráci s AOPK, SCHKO Blaník a externími průvodci. Pravidelné komentované prohlídky jsme prováděli v paraZOO, záchranné stanici a na hrázi Vodní nádrže Švihov na Želivce.

### Návštěvnické centrum Dům přírody Blaníku

① Milan Červenka



Návštěvnické středisko Dům přírody Blaníku je součástí sítě Domů přírody ve vybraných chráněných krajinných oblastech, jež zastřešuje Agentura ochrany přírody a krajiny ČR. Provozuje jej ČSOP Vlašim ve spolupráci se AOPK, Správou CHKO Blaník.

Dům přírody Blaníku s bezbariérovým přístupem se nachází na adrese Krasovice 19, nedaleko obce Kondrac, na červené turistické značce vedoucí na vrchol Velkého Blaníku. Součástí areálu je asfaltové parkoviště pro osobní automobily a autobusy. Kromě občerstvení, toalet a prodeje regionálních produktů zde návštěvníci naleznou hlavně expozici věnovanou přírodním, geologickým a kulturně historickým zajímavostem Podblanicka. Nejzajímavějším exponátem je interaktivní prostorový model krajiny Blanické brázd.

V roce 2017 byl Dům přírody Blaníku otevřen v období od dubna do září denně kromě pondělí, v zimní sezóně jen o víkendech a svátcích. Celkem bylo středisko otevřeno 212 dní. Za tu dobu jej navštívilo téměř 7.000 lidí. Dům přírody pořádal v tomto roce 8 akcí pro veřejnost. V Domě přírody a v okolní přírodě probíhaly výukové programy pro školy.

První větší akcí loňské sezóny byl program k Velikonocům, kdy se děti mohly zúčastnit soutěží „Čí je to vejce“ a „Dny velikonočního týdně“.

V dubnu 2017 došlo k rozšíření venkovní expozice o dětské herní prvky zaměřené na horniny a krystaly minerálů Podblanicka. Za finanční podpory AOPK vznikly dva herní prvky, byl instalován turistický rozcestník na parkovišti, atd.

U příležitosti státního svátku proběhla 6. 7. přednáška Husovy stopy, které se zúčastnilo cca 25 lidí.

V podkrovních prostorách o letních prázdninách vystavovali své obrazy výtvarníci Oldřich Hejzlar a František Mrkvička. Výstavu shlédlo na 1 500 návštěvníků. 4. 8. se konalo setkání s výtvarníky, které navštívilo na 50 milovníků umění.

U příležitosti Mezinárodního dne archeologie 21. 10. jsme společně s Muzeem Podblanicka uspořádali archeologickou vycházku na Blaník s komentářem pracovníků muzea. Vycházce předcházela přednáška o archeologii.

Návštěvnický nejatraktivnější akcí byla výstava „Houby blanických lesů“ 28. – 29. 10. Tradiční výstavu navštívilo 340 lidí. Vystaveno bylo 217 druhů hub. Přítomní mykologové poskytovali návštěvníkům další zajímavé informace o houbách a pomáhali jim určovat méně obvyklé druhy hub.

Na státní svátek 17. listopadu proběhl již druhý ročník „Svátečního pochodu přes Blaníky“. Na pochod se vydalo 93 účastníků v doprovodu několika dalších čtyřnohých.

Silvestr byl rekordním dnem co do počtu návštěvníků. Navštívilo nás více jak 300 lidí.

Více informací lze najít na [www.dumprirody.cz/blanik](http://www.dumprirody.cz/blanik) a na facebookové stránce Domu přírody.

Provoz Domu přírody finančně podpořila Agentura ochrany přírody a krajiny. Na provoz přispěli dobrovolnými dary i samotní návštěvníci.



Zapálení řešitelé velikonočního kvízu „Čí je to vejce?“ foto: M. Červenka



Nový herní prvek „Krystaly minerálů“.

foto: M. Červenka

## Návštěvnícké centrum Vodní dům

① Tereza Ptáčková, Kateřina Zemanová



Rok 2017 byl druhým rokem provozu Vodního domu. V tomto roce byla instalací sedmi informačních panelů dokončena venkovní naučná stezka areálem Vodního domu. Zavedena byla Společná vstupenka Zážítka u Želivky, poskytující návštěvníkům slevu na vstupném při zakoupení hromadné vstupenky do tří partnerských turistických cílů – Vodního domu, Včelího světa, Vodáckého muzea ve Zručí nad Sázavou a na Kolowratskou věž.

Vodní dům zopakoval vysokou návštěvnost, které dosáhl v předchozím roce; během roku 2017 jej navštívilo 26 183 osob, což je přibližně o 2 000 osob více než v předchozí sezóně. Nejpočetnější skupinou návštěvníků jsou rodiny s dětmi. Vodní dům získal cenné vítězství v soutěži DestinaCZe 2017 o nejoblíbenější turistický cíl Česka. Agenturou CzechTourism byl nominován mezi pět nejzajímavějších destinací ČR v kategorii Kudy z nudy – zážitky pro celou rodinu, mezi nimiž díky hlasům veřejnosti zvítězil. Interaktivní expozice uvnitř Vodního domu byla oceněna v odborné soutěži tvůrců reklamy a marketingu POPAI AWARDS 2017, kde vyhrála kategorii Ekologické koncepce. Odborníci ocenili také architekturu Vodního domu – stavba byla zařazena do Ročenky Česká architektura 2015-2016 a nominována do užší nominace na Českou cenu za architekturu 2017.

V roce 2017 se ve Vodním domě konalo 12 akcí pro veřejnost, kterých se celkem zúčastnilo okolo jednoho tisíce návštěvníků. Jednalo se o vzdělávací a rukodělné aktivity pro rodiny s dětmi, populárně-naučné přednášky a jeden workshop. Vodní dům se zapojil do projektu Týden vody s Českým rozhlasem, který se po dobu jednoho týdne věnoval na všech svých stanicích tématu vody a konci vodního blahobytu. Akce vyvrcholila 25. 6. 2017 prohlídkou Vodního domu, hráze vodárenské nádrže a tzv. nedokončených mostů pro 300 předem registrovaných posluchačů.

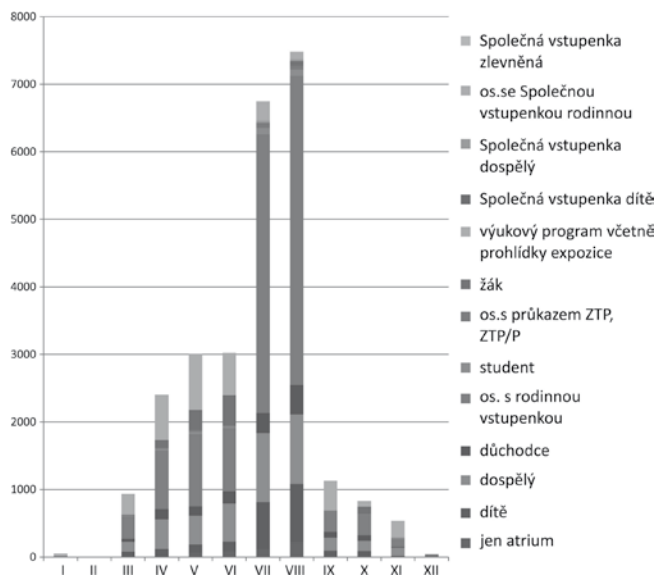


Žáci ZŠ Trhový Štěpánov ve Vodním domě při Týdnu vědy a techniky s kuřičkou.

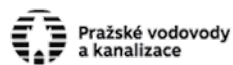
foto: K. Zemanová

Vodní dům byl i v sezóně 2017 oblíbeným cílem školních výletů; v doprovodu svých pedagogů jen navštívilo celkem 4 241 žáků. Většina z nich absolvovala kromě prohlídky expozice také výukový program a exkurzi na hráz vodárenské nádrže Švihov. V průběhu roku 2017 proběhlo ve Vodním domě 167 výukových programů pro celkem 3 379 žáků, což je o 40% více než v roce 2016. Prohlídky hráze s průvodcem se zúčastnilo 535 žáků.

Kvůli stavebním pracím na koruně hráze mohly být exkurze na hráz návštěvníkům nabízeny až od 1. 6. 2017, přesto si kromě výše zmíněného množství žáků prohlédlo v roce 2017 hráz s odborným výkladem také 1 533 zájemců z řad veřejnosti. Stejně jako v předchozích letech podpořily činnost Vodního domu společnosti Veolia Česká republika, Pražské vodovody a kanalizace, Povodí Vltavy, Úpravná vody Želivka a Středočeský kraj.



Graf č. 8: Počet návštěvníků Vodního domu podle druhu zakoupené vstupenky v jednotlivých měsících.



Exkurze na hráz vodní nádrže Švihov pro skupinu žáků ZŠ.

foto: K. Zemanová

Tabulka č. 14.: Akce pro veřejnost, pořádané ve Vodním domě.

termín	název akce	stručný popis	odhadovaný počet návštěvníků
21. 1. 2017	Podivuhodný svět planktonu	Přednáška a vernisáž mikrofotografií doc. RNDr. Petra Znachora, Ph.D.	15
4. 3. 2017	Netopýří odpoledne	Představení dětské knížky Netopýří chmýří, přednáška o netopýřech, výtvarná dílna	80
18. 3. 2017	Vodní mlýnky	Oslava Světového dne vody, výroba dřevěných vodních mlýnků	160
31. 3. 2017	Noc s Andersenem	Akce na podporu čtenářské gramotnosti, tématem byli netopýří a jejich ochrana	16
23. 4. 2017	Den Země s obojživelníky	Akce na téma ochrany obojživelníků, jarních záchranných transferů a určování jednotlivých druhů	135
22. 5. 2017	Muzejní noc	Noční prohlídka	110
4. 6. 2017	Den vodních brebek	Lovení a určování vodních bezobratlých	80
30. 6. 2017	Mokré vysvědčení	Zábavné hry s vodou především pro děti	20
28. 8. 2017	Setkání s netopýřem	Komentovaná prohlídka revizní štol vodní nádrže Švihov, přednáška o netopýřech a jejich ochraně, výtvarná dílna	150
8. 10. 2017	Historie dálnice D1 v letech 1938-1950	Přednáška a promítání dobových fotografií	55
28. 10. 2017	Vodníkovy dušičky	Výtvarná dílna - malování na porcelán, zápichy z kaštanů	60
10. – 11. 11. 2017	Týden vědy a techniky s kuříčkou	Workshop - botanický průzkum, šíření semen, pozorování pod mikroskopem, určování druhů	110



Expoziční jezírko u Vodního domu bylo v roce 2017 opraveno, napuštěno a zarybněno.

foto: K. Zemanová



Předávání ceny DestinaCZe 2017 na Fóru cestovního ruchu v Táboře.

foto: J. Kainc

## paraZOO Vlašim

Alena Konvalinová

V paraZOO se malí i dospělí návštěvníci seznamují s příběhy zvířat a učí se, jak jim pomáhat a zamezit jejich zraňování.

V roce 2017 paraZOO navštívilo 17 286 platících návštěvníků a jako každý rok byla největší návštěvnost v období letních prázdnin, kdy přesáhla 8 000 prodaných vstupenek. Během loňské sezóny proběhla v paraZOO celá řada akcí pro veřejnost. Mezi nejúspěšnější patřily prvomájové oslavy a unikátní festival Hmyzák, kde návštěvníci ochutnávali pokrmy připravené z různých druhů hmyzu. Na podzim nechyběl ani tradiční Pochod

s veverkou Čiperkou z paraZOO do záchranné stanice pro živočichy, která sídlí v Pavlovicích.

V loňském roce se změnila skladba zvířat v expozici. Na začátku roku bohužel uhynul hlavní maskot paraZOO, rys Míša, ve věku 19 let. Na jeho místo se nastěhovala tři koťata kočky divoké, takže návštěvníci nejsou o představitele kočkovitých šelem ochuzeni. Dalším přírůstkem je liška Eliška. Do záchranné stanice byla přijata poté, co se chytila do pytláckých želez. Tlapka jí byla částečně amputována a nemůže se tedy vrátit do volné přírody. V paraZOO jsme rozšířili také expozici krkavcovitých, kam přibyli tři havrani. Voliéru s pěvcí obohatila hrdlička divoká a fretka má za sousedku kunu skalní jménem Máša.

V letošním roce se plánuje další rozvoj paraZOO.

Každý, kdo bude chtít paraZOO podpořit, může volit z několika forem. Velice oblíbené jsou roční adopte živočichů, kdy jejich rodič hradí náklady na krmení a péči. Návštěvníci pomohou paraZOO nákupem propagačních předmětů jako jsou omalovánky, trička, magnetky atd. a jejich nabídka bude rozmanitá. Další možností je platforma e-shopu, kdy lze na stránkách [www.eko-obchod.cz](http://www.eko-obchod.cz) zakoupit například porci kuřátek pro lišku Elišku atd.



Vedoucí paraZOO Alena Konvalinová seznamuje děti během komentované prohlídky s kontaktní kunou skalní.

foto: V. Švajcar



Během komentovaných prohlídek paraZOO si děti samy vyzkoušely krmení vyder.

foto: V. Švajcar

## Naučné stezky provozované ČSOP Vlašim

📍 Karel Kříž

### Naučná stezka S rytířem na Blaník

V průběhu roku probíhala ve spolupráci se správou CHKO Blaník a obsluhou rozhledny průběžná kontrola stezky a oprava poškozených prvků, např. výměna lan na tzv. chytrých prknech, opravy poškozených tabulí, oprava zemních schodů atp. Zároveň probíhala jednání s vlastníky pozemků v rámci přípravy generální rekonstrukce a doplnění stezky.

### Naučná stezka Roudný

Na jaře byl proveden každoroční generální úklid stezky od odpadků a doplnění chybějících prvků, jako např. rýčů

a herních pomůcek u interaktivních zastavení. Ve spolupráci s Klubem českých turistů bylo opraveno a doplněno turistické- ho značení. Celý rok probíhala průběžná kontrola jednotlivých zastavení a jejich případná oprava. Úvodní zastavení na návsi v Roudném bylo ve spolupráci s obcí Zvěstov pravidelně koseno.

## Interpretace zajímavých lokalit Podblanicka s využitím geocachingu

📍 Jiří Pavelka, Martin Klaudys

V roce 2017 jsme spravovali tři tematicky zaměřené geocachingové série. Série Lesní poklady blanických rytířů je zaměřená na lesní ekosystémy a zahrnuje třináct lokalit. Kamenné poklady blanických rytířů ukazuje sedmáct geologických lokalit v národním geoparku Kraj blanických rytířů. Poslední série Zvířecí pastičky se zabývá problematikou zraňování volně žijících živočichů a ukazuje prostřednictvím sedmi ukrytých schránek nástrahy, které cíhají na volně žijící živočichy. V rámci sé-



Nálezci keší mohou narazit na odměnu v podobě dřevěných koleček nazývaných CWG (Czech Wood Geocoin) Na snímku CWG ze série Kamenné poklady.

foto: V. Švajcar

Tabulka č. 15: Počet úspěšných nálezů keší ze série Zvířecí pastičky.

Číslo	Název zvířecí pastičky	Počet nálezů k datu		
		18. 1. 2016	6. 1. 2017	30. 1. 2018
1	Smrt cíhá na drátech	47	73	97
2	Koule na drátě	103	253	354
3	Vraždící plechovky na kolech	55	110	152
4	Neviditelná smrt	128	247	342
5	Co jsme darovali přírodě	57	112	156
6	Kdo jinému jámu kopá	95	192	267
7	Ryba v přechodu	124	363	530
8	Bonusová keš	34	48	60
celkem		643	1 398	1 958



rie Zvířecí pastičky jsme uvedli do oběhu sedm travelbagů v podobě dřevěných přívěsků zvířat, které v součtu téměř překonali vzdálenost 86 000 km. Počet návštěvníků a logů (zaznamená-

ní nálezu keše na stránkách [www.geocaching.com](http://www.geocaching.com)) v roce 2017 přesáhl 12 500 přístupů.

Tabulka č. 16: Počet úspěšných nálezů keší ze série Lesní poklady.

Číslo	Název lesního pokladu	Počet nálezů k datu				
		15. 1. 2014	6. 2. 2015	18. 1. 2016	6. 1. 2017	30. 1. 2018
1	Kupsova skála	57	73	97	101	112
2	NPR Ve Studeném	71	108	167	177	203
3	Hadcové bory u Želivky	126	198	262	305	349
4	Podmáčené a kulturní smrčiny	57	71	105	109	121
5	V Olších	75	99	132	141	156
6	Jehliště	308	440	592	701	799
7	Dubohabřiny v zámeckém parku Vlašim	308	437	621	765	867
8	Bučiny na Velkém Blaníku	643	976	1 245	1 472	1 687
9	Suťové lesy na Malém Blaníku	302	459	600	689	814
10	Kulturní bory na vrchu Hřiva	83	109	140	149	159
11	Mladé bučiny	287	404	498	539	589
12	Těplomilné doubravy u Blanice	143	209	267	282	301
13	Křížovský lom	202	268	342	367	407
celkem		2 662	3 851	5 068	5 797	6 564

Tabulka č. 17: Počet úspěšných nálezů keší ze série Kamenné poklady.

Číslo	Název kamenného pokladu	Počet nálezů k datu			
		6. 2. 2015	18. 1. 2015	6. 1. 2017	30. 1. 2018
1	Velký Blaník	339	594	782	960
2	Malý Blaník	133	245	317	406
3	Křížovský lom	50	93	113	136
4	Dolnokralovické hadce	65	125	159	194
5	Blanická jeskyně	42	92	102	124
6	Štěpánovský lom	32	147	233	286
7	Na Stříbrnici u Zvěstova	14	42	48	51
8	Skály u Kácova	63	97	117	134
9	Naučná stezka Roudný	80	136	174	209
10	Pískovna u Soutic	138	284	350	392
11	Džbány u Votic	37	69	83	93

Číslo	Název kamenného pokladu	Počet nálezů k datu			
		6. 2. 2015	18. 1. 2015	6. 1. 2017	30. 1. 2018
12	Lom u Miličina	72	140	183	227
13	Vápenka u Votic	91	162	195	211
14	Těžba grafitu u Psář	41	95	117	171
15	Vápenkový kras u Vlašimi	50	96	140	173
16	Lom u Bílkovic	60	111	132	165
17	Fialník	57	88	116	128
celkem		1 364	2 616	3 361	4 060

## Podblanická galerie ČSOP Vlašim

① Stanislav Příhoda

Ve Vlašimské bráně ČSOP Vlašim zřídil a provozuje stálou expozici děl místních umělců – Podblanickou galerii. Interiér doplňují obrazy malíře Stanislava Příhody. Ten v galerii umělecky působí a má zde svůj ateliér. Schází se zde Klub přátel Podblanické galerie, jehož schůzky probíhaly vždy první středu v měsíci od května do prosince a scházelo se na nich obvykle 15 až 20 členů. Činnost Klubu přátel Podblanické galerie ČSOP v roce 2017 je patrná z tabulky č. 18.

Tabulka č. 18: Činnost Klubu přátel Podblanické galerie v roce 2017.

V roce 2017 navštívilo Podblanickou galerii 400 návštěvníků. Podblanickou galerii bylo možné navštívit samostatně, nebo v rámci prohlídkového okruhu zajišťovaného Podblanickým infocentrem, nebo již čtvrtým rokem i v rámci Společné vstupenky Den ve Vlašimi.



termín	název akce	popis
3. 5. 2017	Hodinka v ateliéru	Klubová schůzka a příprava Podblanického pleníru.
21. 6. 2017	Hodinka v ateliéru	Klubová schůzka a informování o přípravě budování sochy Jana Očka z Vlašimě (J. Hostek).
26. 6. 2017	Pestré příběhy	Vernisáž výstavy člena klubu Stanislava Tomašíka, příprava zájezdu do Vilic a Domu přírody Blaníku.
4. 8. 2017	Cestou i polem	Výstava obrazů členů klubu Františka Mrkvičky a Oldřicha Hejzlara v Domě přírody Blaníku, návštěva Vilic a místní galerii Svobodových, beseda o keramice.
4. 9. 2017	Hodinka v ateliéru	Klubová schůzka, promítání výtvarných filmů, příprava Podblanického pleníru.
16. 9. 2017	Podblanický plenér	XXI. ročník výstavy výtvarných prací v zámeckém parku Vlašim a beseda v ateliéru Podblanické galerie.
5. 10. 2017	Toulky českou krajinou	Vernisáž výstavy člena klubu Jiřího Hauptmanna v podblanickém ekocentru.
1. 11. 2017	Hodinka v ateliéru	Klubová schůzka, beseda o zámku v Třebešicích (F. Provazník) a promítání prezentací klubu.
6. 12. 2017	Hodinka v ateliéru	Vánoční klubová schůzka, zhodnocení činnosti a plán práce na rok 2018.



Vlašimská brána poskytuje zázemí Podblanické galerii ČSOP Vlašim.

foto: B. Hozová



Hodinka v ateliéru, na které se schází členové Klubu přátel Podblanické galerie. foto: archiv ČSOP Vlašim

## PUBLIKAČNÍ ČINNOST

① Jiří Pavelka, Dagmar Tlustošová

### Periodika ČSOP Vlašim

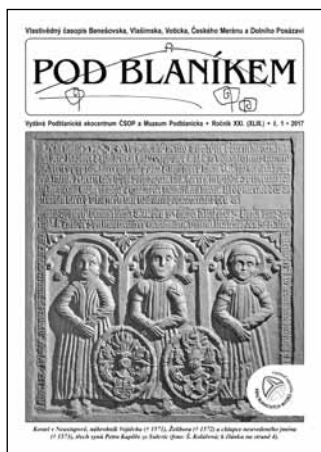
#### Časopis Pod Blaníkem

První číslo se objevilo v roce 1921, vydávala ho Vlastivědná komise učitelstva školního okresu benešovského a po padesátileté odmlce bylo roku 1997 jeho vydávání obnoveno. Jednotlivá čísla čtvrtletníku obsahují příspěvky o přírodě, kra-

jině, životním prostředí, historii, kultuře i současném dění na Podblanicku, v příloze jsou zveřejňovány příspěvky ze starších čísel Pod Blaníkem, upozornění na aktuálně vydanou literaturu se vztahem k našemu regionu, dále regionální pověsti, povídky, vyprávění a poezie, drobné zprávy a sdělení a přehled akcí pořádaných vydavatelem, vše je bohatě doplněno doprovodnými fotografiemi a ilustracemi.

Vydáváme ho společně s Muzeem Podblanicka ve spolupráci se CHKO Blaník. Distribuce je zajištěna prostřednictvím patnácti prodejních míst.

Formát časopisu je B5, černobílá obálka, náklad po 800 ks, cena: 29 Kč, ISSN 1213-1040, evidenční číslo MK ČR E 10738. ČR E 10738.



### Samostatné publikace

#### Blanická brázda

Publikace Jaroslava Kadlece seznamuje čtenáře s Blanickou brázdou, která není jen nepřehlédnutelným údolím ve středočeské i jihočeské krajině. Vznik, vývoj a historie brázdy stojí za pozornost. Tato knížka shrnuje nejdůležitější procesy, které se odehrávaly v průběhu dlouhého vývoje blanické brázdy, zapsaly se do jejího vzhledu a také nám umožnily využít bohaté zdroje této geologické struktury.



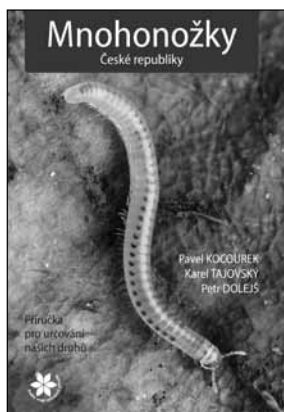
#### Mnohonožky České republiky – Příručka pro určování našich druhů

Publikace Pavla Koucourka, Karla Tajovského a Petra Dolejše je populárně-vědecká příručka, určená širší veřejnosti a ochranné přírody, ale i dětem je první takovou komplex-

## ČSOP VLAŠIM

ní příručkou vycházející v Česku. Pomůže při určování živočichů a přibližuje málo známé zkušenosti z jejich způsobu života. Přehled všech 77 druhů mnohonozek v současné době známých z území České republiky doplněn jejich barevnými vyobrazeními, kresbami důležitých určovacích znaků a rovněž údaji o jejich ekologii a rozšíření. Publikace obsahuje rovněž určovací klíč českých mnohonozek.

Formát A5, náklad 1 000 ks, 256 stran, ISBN: 978-80-87964-09-5, cena 293 Kč.



## Propagační a osvětové tiskoviny

V roce 2017 jsme vydali publikace o formátu 1/3 A4: Naučné stezky (5 000 ks), Cyklistické trasy (5 000 ks), Blanický rytíř (500 ks). Skládačky složené na 1/3 formátu A4: Zruč nad Sázavou (5 000 ks), Votice (2 000 ks), Kamberk (3 000 ks), Zámek a park Vlašim (6 000 ks), Dům přírody Blaníku (2 000 ks). Oboustranné karty formátu 1/3 A4: Včelí svět (2 000 ks), Naučná stezka zručským parkem (4 000 ks), Klášter sv. Františka z Assisi ve Voticích (2 000), Zruč nad Sázavou – rozhledna Babka (2 000 ks). Trhací mapa formátu A4: Vlašim (12 000 ks). Stolní kalendář s akcemi a turistickými cíli v KBR (280 ks).

Vyšlo již podesáté číslo Rytířských novin, které vycházejí jednou ročně a jsou určeny zejména návštěvníkům našeho kraje. Přinášejí aktuální informace o možnosti trávení volného času na Podblanicku, nabídky výletů, reportáže ze zajímavých míst a pozvánky na akce (formát A3, 12 stran, plnobarevný tisk, náklad 10 000 ks). Přílohou Rytířských novin je dvoustrana Regionální produkty z Kraje blanických rytířů v nákladu 10 000 ks.

geopark  
**KRAJ BLANICKÝCH RYTÍŘŮ**



## Město Votice

**Turistická čta a památky**

- 1 Kostel sv. Václava, Votická – vyhlášená věž
- 2 Klášter sv. Františka z Assisi s interaktivní expozicí JANNICIV 1645, s expozicí 2 historie kláštera a Jedu frankfranků a Chobotova věžička
- 3 Radnice s expozicí Votice v minulosti
- 4 Buňka třebíz
- 5 Husův sbor
- 6 Závody Hřbitov s expozicí o historii žubů a žubových samotářích ve Votických a okolí
- 7 Mlýnský náhon, Chobotna řeka, Votice
- 8 Votický pivovar – vyhlášená

**Národní stezka Kolem Votice za poznáním**

**Cyklistický Votický kopřivník**

Mapové podklady odlišné v zápisu a v síti Votice

Občerstvení	Ubytování	Sportovní vybavení	Další služby
8 Restaurace U Modré kočky	22 Penzion U Modré kočky 1	33 Koupaliště	43 Informační
10 Vlámská U Kubu	23 Penzion U Modré kočky 2	34 Fotbalový areál SK Votice	44 Městský úřad
11 Restaurace Sokolovna	24 Penzion Blanka	35 Víkendové sportoviště	45 Policie ČR
12 Restaurace Na Váňkách	25 Penzion Pod koňmí Váňkami	36 Tenis, badminton, bowling	46 Městská policie
13 Pizzeria Zagreb	26 Ubytovna U Sokol Votice	37 Sokolovna	47 Čestná stanice
14 Bulev Na Schöcklích	27 Penzion Sport	38 Lázeňská	48 Bankovní
15 Hospoda Na Hřbitvu	28 Penzion Blanka	39 Skanzen	49 Městská knihovna (Votice)
16 Café Blesk – kávu a cukrová	29 Penzion Bečko	40 Workshopy MŠMT	50 Multifunkční centrum (Votice)
17 Bulev a jídelna – záměna Votického	30 Ubytování Votice u nádrží	41 HRM pro seniory	51 Autobusové nádraží
18 Čestná Klára	31 Ubytování Růžka	42 Dětské hřiště	52 Městské nádraží
19 Votická			
20 Pizzeria Leo			
21 Cukrárna Cateřinka Luce			

### geopark KRAJ BLANICKÝCH RYTÍŘŮ

## Klášter sv. Františka z Assisi ve Votících

[www.blanik.net](http://www.blanik.net)

### geopark KRAJ BLANICKÝCH RYTÍŘŮ

## Zámek a park Vlašim

[www.vlasimskypark.cz](http://www.vlasimskypark.cz)

### geopark KRAJ BLANICKÝCH RYTÍŘŮ

## Zruč nad Sázavou

[www.blanik.net](http://www.blanik.net)

### geopark KRAJ BLANICKÝCH RYTÍŘŮ

## Naučná stezka zručským parkem

[www.blanik.net](http://www.blanik.net)

# RYTÍŘSKÉ NOVINY

AKTUALITY Z GEOPARKU KRAJ BLANICKÝCH RYTÍŘŮ

**vodní dům, včelí svět a expozice ve Zruč město rozvíjí na jednu vlnu** strana 2 a 5

**Vlámská paražoo je oblíbená vyhlášená již pět let.** strana 14

**Votický klášter připravuje pro děti vyhlášený scénový výstavu** strana 3

## Pohlédněte na Kraj blanických rytířů z výšky – z rozhledny

Časí měly rozhledny. Vždy na nejnižším území v blízkosti město nebo obce. V roce 2017 byla otevřena nová rozhledna – Babka u Zruče nad Sázavou. Rozhledna Babka je nejvyšší rozhledna ve střední části území. Má celkovou výšku 20,5 metru. Na střeše rozhledny je umístěn náhled na kraj. Rozhledna Babka je nejvyšší rozhledna ve střední části území. Má celkovou výšku 20,5 metru. Na střeše rozhledny je umístěn náhled na kraj.

## vidět motýla v přírodě není samozřejmostí. Ve Votících ano

Votice jsou oblíbeným místem pro poznání přírody. Votice jsou oblíbeným místem pro poznání přírody. Votice jsou oblíbeným místem pro poznání přírody.

**geopark KRAJ BLANICKÝCH RYTÍŘŮ**

### geopark KRAJ BLANICKÝCH RYTÍŘŮ

## Rozhledna Babka u Zruče nad Sázavou

[www.blanik.net](http://www.blanik.net)

### geopark KRAJ BLANICKÝCH RYTÍŘŮ

## 2018

[www.blanik.net](http://www.blanik.net)

## ČSOP Vlašim na internetu

Barbora Hozová

Český svaz ochránců přírody Vlašim provozuje webový portál tvořený vzájemně provázanými webovými stránkami v jednotném grafickém stylu. Webové stránky jsou neustále aktualizovány a doplňovány a najdete na nich mnoho informací.

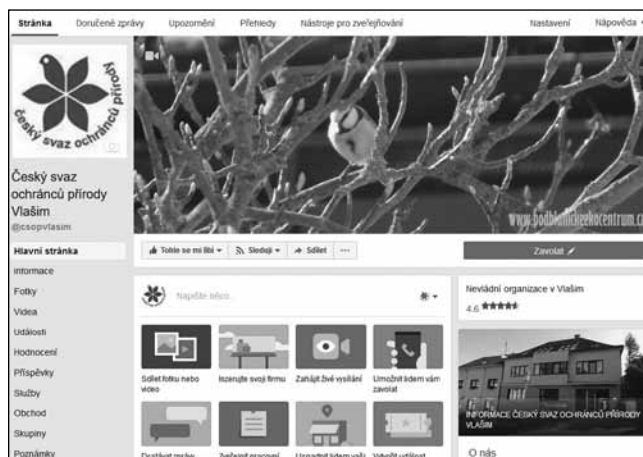
V roce 2016 vznikly nové webové stránky pro ubytování v paraZOO ([www.ubytovani-parazoo.cz](http://www.ubytovani-parazoo.cz)). Nejnavštěvovanější stránkou v roce 2017 byla webová stránka Vodního domu v Hulicích, na druhém místě byla hlavní stránka ČSOP Vlašim a na třetím stránka paraZOO.



Ukázka nového webu pro ubytování v paraZOO.

## Facebook

K propagaci jednotlivých středisek využíváme také profily na sociální síti Facebook. Kromě hlavního profilu Českého svazu ochránců přírody Vlašim mají svůj vlastní profil také Záchraná stanice pro živočichy Vlašim a paraZOO, Vodní dům, Dům přírody Blaník a Kraj blanických rytířů. Na Facebook umísťuje aktuální informace, pozvánky na akce, plakáty atd. Nejvíce fanoušků má profil Českého svazu ochránců přírody (1 644 fanoušků), na druhém místě je návštěvnické středisko Vodní dům (1 543 fanoušků) a na třetím místě profil Záchraná stanice pro živočichy a paraZOO (1 278 fanoušků).



Ukázka facebookového profilu Českého svazu Ochránců přírody Vlašim.

Tabulka č. 19: Porovnání návštěvnosti jednotlivých webů v roce 2015 až 2017.

Stránka	Návštěvnost za rok 2015	Návštěvnost za rok 2016	Návštěvnost za rok 2017
csopvlasim.cz	26 517	21 431	16 864
krajina-zahrada.cz	1 207	900	804
parazoo.cz	9 291	13 024	10 840
podblanickeekocentrum.cz	6 100	4 704	4 465
vazky.net	7 005	5 533	4 978
geopark-kbr.cz		2 928	4 978
pomoczviratum.cz	9 493	7 309	7 210
vodni-dum.cz		32 671	30 647
blanickyrytir.cz		429	635
podblanicka-galerie.cz		49	374
<b>celkem</b>	<b>59 613</b>	<b>88 978</b>	<b>81 795</b>

Tabulka č. 20: Porovnání počtu fanoušků na jednotlivých facebookových profilech v roce 2015 až 2017.

Facebook	Fanoušci v roce 2015	Fanoušci v roce 2016	Fanoušci v roce 2017
Český svaz ochránců přírody Vlašim	1 254	1 513	1 644
Kraj blanických rytířů	689	832	1 014
Dům přírody Blaník	71	127	152
Vodní dům	145	1 016	1 543
Záchraná stanice Vlašim a paraZOO	-	906	1 278



## REGIONÁLNÍ ROZVOJ

### Národní geopark Kraj blanických rytířů

① Kateřina Červenková

ČSOP Vlašim je nositelem národního geoparku Kraj blanických rytířů od roku 2014. Ve spolupráci s městy, obcemi, organizacemi a podnikateli regionu rozvíjí geopark aktivity šetrného turistického ruchu a věnuje se interpretaci místního, zejména geologického, dědictví.

V roce 2017 jsme vydali pod hlavičkou geoparku 13 druhů turistických letáků a Rytířské noviny (viz kapitola Publikace). Pravidelně jsme aktualizovali webové stránky blanik.net zaměřené na turistiku. Ve dnech 3. 2. 2017 a 15. 9. 2017 jsme uspořádali setkání partnerů geoparku. V turistické sezóně jsme zajišťovali distribuci tiskovin do více než padesáti stojanů po celém geoparku.

Pokračovali jsme ve spolupráci s Podblanickým infocentrem, Muzeem Podblanicka a Rodinnou cukrárnou ve Vlašimi na projektu společné vstupenky „Den ve Vlašimi“. Nově jsme vytvořili obdobnou vstupenku „Zážitky u Želivky“, která propojuje náš Vodní dům se Včelím světem v Hulicích a zámek Zruč nad Sázavou.

V rámci projektu Podpora šetrného turistického ruchu v národních geoparcích ČR, který jsme s podporou Ministerstva pro místní rozvoj realizovali, vznikla putovní výstava o geoparcích, leták o geoparcích, hra o geoparcích určená pro akce pro veřejnost. Proběhl celkem šestidenní kurz pro geoprůvodce, kterého se zúčastnili i 4 naši zaměstnanci. Důležitou součástí byla

koordinace celostátní kampaně Týden geoparků, v rámci které jsme pořádali několik akcí, zejm. pochod s rýžováním zlata Cesta za zlatem. Vytvořili jsme nový společný web geoparky.cz. Do projektu se zapojily všechny ostatní národní geoparky ČR.

Díky podpoře Ministerstva životního prostředí jsme vydali knihu Blanická brázda autora Jaroslava Kadlece. Tato kniha prezentuje dosavadní poznatky o této příkopové propadlině protínající geopark, viz kapitola Samostatné publikace. Část výzkumu byla realizována v rámci tohoto projektu. Výstupy byly představeny také na Mrkvové konferenci. Informace o nejdůležitějších exkurzních lokalitách blanické brázdy jsme zveřejnili na webových stránkách geoparku.

### Expozice Příběh řeky Sázavy

V roce 2017 jsme připravovali novou expozici Příběh řeky Sázavy pro Město Zruč nad Sázavou. Představuje řeku z hlediska jejích rozličných funkcí v krajině i v životě a dějinách člověka. ČSOP Vlašim zajišťoval realizaci ve spolupráci s výtvarníkem Markem Zákosteckým, grafikem Viktorem Pucim, výtvarnicí Petrou Kulakovskou a dalšími autory. Na obsahové části kromě našich zaměstnanců pracovali externisté Tomáš Růžička (in-

geopark  
KRAJ BLANICKÝCH RYTÍŘŮ



národní geopark

<b>SPOLEČNÁ VSTUPENKA Zážitky u Želivky</b>		<b>RODINA</b>
<b>Včelí svět Hulice</b>  Hulice 55 t.: 724 867 158   www.vcelisvet.cz	<b>Vodní dům Hulice</b>  Hulice 118 t.: 603 144 743   www.vodni-dum.cz	<b>Kolowratská věž a Vodácké muzeum Zruč nad Sázavou</b>  Zámek 1, Zruč nad Sázavou t.: 327 531 329   www.mesto-zruc.cz/turista-1
		cena: 500 Kč geopark <b>KRAJ BLANICKÝCH RYTÍŘŮ</b> www.blanik.net

Společná vstupenka „Zážitky u Želivky“ propojuje Vodní dům se Včelím světem v Hulicích a zámek Zruč nad Sázavou.

terpretátor), Jaroslav Kadlec (geolog), Radovan Cáder, Jindřich Nusek, Veronika Hanusová, Tereza Davidová (historici).

Expozice bude přístupná od dubna 2018 v bývalém špýcharu u zručského zámku. Kromě historických souvislostí prezentuje řeku jako jeden z hlavních fenoménů národního geoparku Kraj blanických rytířů.



V rámci kurzu navštívili geoprůvodci například geopark Železné hory. foto: J. Pavelka

## KRAJ BLANICKÝCH RYTÍŘŮ regionální produkt®

① Jana Dufalová

Značku KRAJ BLANICKÝCH RYTÍŘŮ regionální produkt® získalo v roce 2017 dalších šest uchazečů. Proběhlo desáté a jedenácté kolo zasedání certifikační komise a na každém byla značka udělena třem zájemcům. V březnu obdrželi certifikát Jana Keltnerová ze Zlivi pro svou zahradní keramiku, Pálenice Kácovka pro skupinu výrobků s názvem Medovina a destiláty a Jitka Kuřetová pro Tekutý karamel z Kácova. Na podzim se řady regionálních výrobců rozšířily o Malované hedvábí od Martiny Poustecké, Hovězí z farmy od Palečků a Turistickou ubytovnu a občerstvení Bisport Kácov.

Značku uděluje od začátku roku 2012 Český svaz ochránců přírody Vlašim, člen Asociace regionálních značek ve spolupráci s Posázavím, o.p.s., Správou CHKO Blaník a dalšími organizacemi.

Certifikát mohou získat výrobci nebo poskytovatelé služeb z území místních akčních skupin Posázaví a Blaník.



V současné době může značku „KRAJ BLANICKÝCH RYTÍŘŮ regionální produkt“ používat celkem 31 certifikovaných výrobků a 5 služeb. Aby mohl žadatel značku získat, musí jeho výrobek nebo zařízení splňovat předepsaná kritéria. K nim patří zejména jasná vazba na region a jeho tradici, dále kvalita a ohled na životní prostředí.

## Blanický rytíř

① Jiří Pavelka

V pátek 14. dubna 2017 se staly nositeli titulu Blanický rytíř další tři fyzické osoby, které se významně zasloužily o ochranu a rozvoj přírodního a kulturního dědictví Podblanicka. Ocenění udělují třem navrženým kandidátům neziskové organizace Podblanicka a v roce 2017 porota vybírala z dvaceti devíti nominací. Nakonec rozhodla o udělení ceny těmto třem nominovaným:

- **Jiřině Holé** z Louňovic pod Blaníkem za celoživotní dílo,
- **Lydii Petrářové** z Prahy za celoživotní dílo,
- **Miloši Povolnému** z Vlašimi za celoživotní dílo.

Slavnostního udělování, které proběhlo v obřadní síni vlašimského zámku, se účastnilo na padesát hostů kulturního, společenského i politického života regionu. Pozvání přijali zástupci Parlamentu České republiky, krajské samosprávy, řada zástupců měst a obcí Podblanicka, ředitelé škol z Podblanicka a mnoho dalších hostů. Ve Vlašimi je přivítal starosta Města Vlašim pan senátor Luděk Jeništa. Za hosty k rytířům promluvil poslanec Parlamentu České republiky Václav Zemek a za starosty Podblanicka starosta Bystřice Daniel Štěpánek. Blaníční rytíři obdrželi již tradičně kromě diplomu každý svou originální a hodnotnou sochu Blanického rytíře s kamenem z hory Blaník. Autorem sochy je umělecký kovář Bohumil Hrubeš. Pořízení těchto soch podpořil generální sponzor udělování ocenění Blanický rytíř akciová společnost RABBIT Trhový Štěpánov.



Novými držiteli ocenění Blanický rytíř se stali (zleva) foto: A. Povolná Miloš Povolný, Lydia Petrářová a Jiřina Holá.





## SPOLKOVÝ ŽIVOT ČSOP VLAŠIM

### Členové ČSOP Vlašim

① Dagmar Tlustošová

Naše základní organizace je jednou z přibližně 350 organizací Českého svazu ochránců přírody. Členem se může stát každý, kdo není lhostejný ke stavu přírody a její ochraně nejen ve svém okolí. Členství je vnímáno jako projev souzáležitosti s lidmi, kteří mají stejné zájmy jako my. Pro členství není potřeba splňovat jakoukoliv odbornost, každý může přispět podle svých možností.

Pokud máte zájem o bližší informace, můžete je získat osobně, písemně či telefonicky na adrese uvedené v úvodu této Výroční zprávy.

Ke dni 31. 12. 2017 jsme v naší vlašimské organizaci registrovali celkem 227 členů.

Pokud máte zájem o bližší informace, můžete je získat osobně, písemně či telefonicky na adrese uvedené v úvodu této Výroční zprávy.

### Členské akce v roce 2017

V pátek 7. dubna jsme se sešli při Výročním setkání členů. Po roce jsme tak měli možnost členům naší organizace představit naši celoroční činnost společně s plány na další rok.

Jarní brigáda se konala v sobotu 22. dubna a tak jsme svátek Dne Země oslavili prací. V Záchrané stanici pro zraněné živočichy u Pavlovic bylo potřeba uklidit venkovní i vnitřní prostory a doplnit zásoby dřeva na topení. Účastníci brigády měli

také příležitost prohlédnout si zázemí Záchrané stanice, kam se běžně nedostanou.

Další akce pro členy a širokou veřejnost v roce 2017 byl podzimní výlov rybníka Jírovec v Jinošovském údolí. Návštěvníci si mohli vychutnat nejen atmosféru výlovu malebného rybníka v krásné přírodě, ale zároveň si i pochutnali na smažených rybách včetně teplých i studených nápojů. Každoroční narůstající zájem o naši nabídku nám i tentokrát pomohli zvládnout naše skvělé dobrovolné pomocnice i pomocníci. Děkujeme!

Druhá brigáda byla také v sobotu, tentokrát 4. listopadu. Sešli jsme se za hojné účasti u Vorlinské nádrže, kde jsme v rámci projektu „Stabilizace populace páchníka hnědého v evropsky významné lokalitě Blanice“ odstraňovali nálety dřevin kolem našeho rybníčka Punčoška.

### Terénní stanice Borovsko

① Jiří Nosek

Pronajatý objekt je umístěn na břehu přehradní nádrže Želivka a slouží naší organizaci jako terénní stanice. Probíhají zde ornitologické, mykologické a jiné výzkumné a monitorovací činnosti. Objekt využíváme také ke každoročnímu plánování dalších pracovních aktivit organizace.

V nedalekém okolí se nachází NPP Hadce u Želivky, kde provádíme pravidelný management a zároveň i monitoring bioty.

# HOSPODAŘENÍ ČSOP VLAŠIM

## Hospodaření v roce 2017

🕒 Hana Krejčířová

Jak ukazuje tabulka výkazu zisků a ztrát č. 22, uzavřela organizace rok 2017 se ziskem 843 tisíc korun. Na něm se nejvíce podílela hospodářská činnost. Zejména šlo o příjmy z reklamy, nájmu a prodeje z obchůdků jak v Ekocentru, ve Vodním domě, tak v Domě přírody Blaníku. Tuto skutečnost dokládá tabulka č. 21. Členění výnosů vyčteme z grafu č. 9. Z něj vyplývá, že pro výnosy jsou rozhodující poskytované služby. Jejich rozdělení vidíme v grafu č. 10. Podíl jednotlivých položek nákladů sledujeme v grafu č. 11. Největší položkou jsou jako obvykle mzdové náklady. Jejich podíl na celkových nákladech můžeme již od roku 2003 vyčíst z grafu č. 12.

Přepočtený počet zaměstnanců byl v posledním roce 38,55. Změny počtu pracovníků zobrazuje graf č. 13. Podíl kmenových zaměstnanců v jednotlivých střediscích je zřejmý z tabulky č. 23, a to již od roku 2004. Graf č. 14 znázorňuje, jak se měnila průměrná mzda v organizaci od roku 2003. Díky dotaci Úřadu práce (ÚP) v Benešově a Kutné Hoře (celkem 901 373 Kč) jsme v roce 2017 mohli v rámci veřejně prospěšných prací přijmout deset uchazečů o práci. Z těchto na další dvě pracovnice dostáváme dotaci i v roce 2018. Dvě další jsme po tomto zapracování zaměstnali v naší organizaci i v roce 2018 bez dotace. Pro výkon veřejné služby v naší organizaci zaměstnáváme koordinátora. Na tuto pozici ÚP poskytuje od května 2017 měsíční dotaci ve výši 16 000 korun.

Pro hlavní činnost organizace jsou důležité provozní dotace. V roce 2017 jsme přijali tyto:

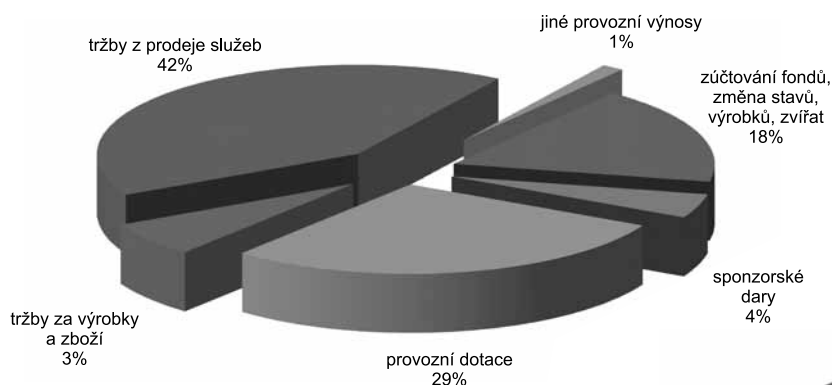
- na údržbu přírodně cenných lokalit v úhrnu 1 262 363,35 Kč od Ministerstva životního prostředí ČR (MŽP),
- od MŽP na další projekty (tahové cesty obojživelníků, Vodoměrka, vydání publikace Blanická brázda, paraZOO atp.) v celkové výši 976 769 Kč,

- dotace z programu EK LIFE+ na záchranu kuřičky hadcové, kde jsme spolupříjemci společně s Botanickým ústavem AV ČR, ve výši 913 208 Kč,
- Středočeský kraj poskytl dotace ve výši 1 289 140,97 Kč – dovybavení Vodního domu, projekt Zdravý životní styl, provoz Krajského střediska ekologické výchovy atd.,
- od Ministerstva pro místní rozvoj ČR jsme přijali 611 317 Kč na projekt Geoparky.

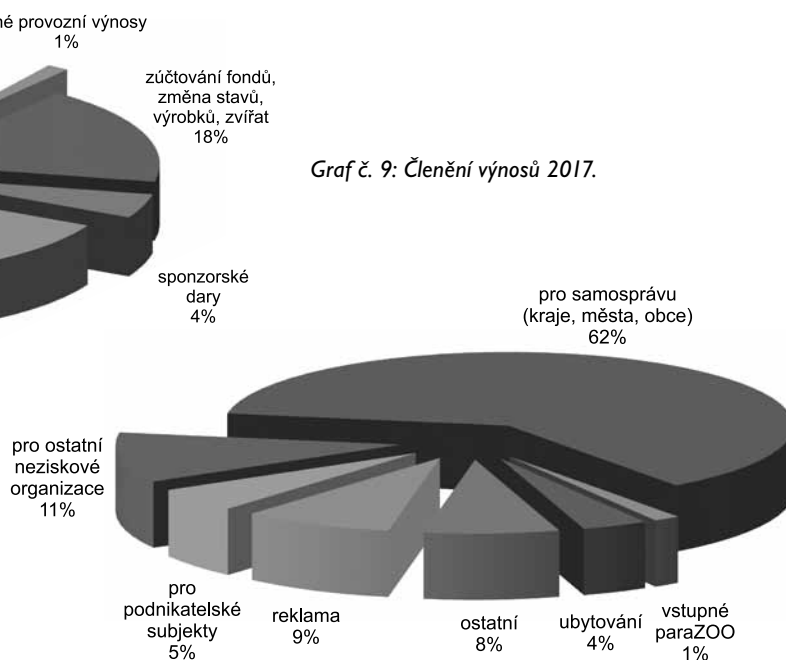
Díky investiční dotaci ze Středočeského kraje ve výši 630 000 Kč jsme vyměnili tepelná čerpadla v Ekocentru a do Vodního domu pořídili investice v celkové částce 1 003 810 Kč (skříň na AV techniku, úprava expoziční nádrže atd.) Dotace z LIFE Kuřička a Středočeského kraje pokryla téměř 80 % nákladů k vybudování dřevěného turistického přístřešku a další infrastruktury u Borovska v hodnotě 321 349 Kč. Z vlastních prostředků byl pro středisko Péče o zeleň zakoupen kombinovaný obráběč a shrnovač píce za 79 900 Kč bez DPH. Od ledna 2017 splácíme měsíčně úvěr ve výši 5 840 Kč na vůz Dacia Dokker pro středisko EVVO, a to do ledna 2021. Měsíční splátky úvěru ve výši 8 471 resp. 6 904 na vozy Subaru Forester a Dacia Duster budeme hradit až do roku 2020.

Důležitým příjmem naší organizace jsou dary, které dosáhly celkové částky 1 309 000 Kč. V roce 2017 jsme darem převzali od ZO ČSOP Benešov, která ukončila činnost, naučnou stezku Historií a přírodou Konopištěského zámeckého parku v hodnotě 120 000 Kč a Lesní stezku Ferdinanda d'Este v částce 100 000 korun.

Ve dnech 19. – 22. 3. 2018 proběhl bez výhrad audit účetnictví za rok 2017. Zpráva auditora, pana Ing. Josefa Bučka, je součástí výroční zprávy.



Graf č. 10: Rozdělení služeb 2017.



Graf č. 9: Členění výnosů 2017.

Tabulka č. 21: Rozvaha 2016.

**ROZVAHA 2017 (v celých tisících Kč) ZO ČSOP Vlašim, IČ 18595677**

AKTIVA		
	1. 1. 2017	31. 12. 2017
<b>A. Dlouhodobý majetek celkem</b>	<b>182 493</b>	<b>179 001</b>
<b>I. Dlouhodobý hmotný majetek celkem</b>	<b>225 191</b>	<b>227 474</b>
Pozemky	2 878	2 878
Umělecká díla, předměty a sbírky	594	594
Stavby	145 873	206 911
Samostatné movité věci a soubory movitých	10 767	12 095
Základní stádo a dospělá zvířata	120	116
Drobný dlouhodobý hmotný majetek	995	995
Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	63 964	3 885
<b>II. Oprávky k dlouhodobému majetku celkem</b>	<b>-42 698</b>	<b>-48 473</b>
Oprávky ke stavbám	-32 068	-36 902
Oprávky k samostatným movitým věcem a souborům	-9 553	-10 491
Oprávky k dospělým zvířatům	-106	-109
Oprávky k drobnému dlouhodobému hmotnému majetku	-971	-971
<b>B. Krátkodobý majetek celkem</b>	<b>15 705</b>	<b>15 655</b>
<b>III. Zásoby celkem</b>	<b>1 240</b>	<b>1 294</b>
Materiál na skladě	864	89
Nedokončená výroba	88	77
Výrobky	252	297
Zvířata	36	831
<b>IV. Pohledávky celkem</b>	<b>2 591</b>	<b>0</b>
Odběratelé	1 037	2 498
Poskytnuté provozní zálohy	415	1 431
Pohledávky za zaměstnanci	92	283
Daň z příjmů	-138	92
Nároky na dotace a ostatní zúčtování se státním rozpočtem	1 135	-92
Jiné pohledávky	50	784
Daň z přidané hodnoty	0	0
Opravná položka k pohledávkám	0	0
<b>V. Krátkodobý finanční majetek celkem</b>	<b>11 852</b>	<b>0</b>
Pokladna	136	11 806
Ceniny	199	276

Účty v bankách	11 517	72
Peníze na cestě	0	11 461
<b>V. Jiná aktiva celkem</b>	<b>22</b>	<b>-3</b>
Náklady příštích období	2	57
Příjmy příštích období	20	2
Příjmy příštích období	126	55
<b>AKTIVA CELKEM</b>	<b>198 198</b>	<b>194 656</b>

PASIVA		
	1. 1. 2017	31. 12. 2017
<b>A. Vlastní zdroje celkem</b>	<b>181 112</b>	<b>179 012</b>
<b>I. Jmění celkem</b>	<b>180 588</b>	<b>177 848</b>
Vlastní jmění	179 966	177 211
Fondy	622	637
<b>II. Výsledek hospodaření celkem</b>	<b>524</b>	<b>1 164</b>
Účet výsledku hospodaření	524	1 164
<b>B. Cizí zdroje celkem</b>	<b>17 086</b>	<b>15 644</b>
<b>III. Rezervy celkem</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
Rezervy	0	0
<b>IV. Dlouhodobé závazky celkem</b>	<b>565</b>	<b>575</b>
Dlouhodobé bankovní úvěry	565	575
<b>V. Krátkodobé závazky celkem</b>	<b>7 881</b>	<b>6 855</b>
Dodavatelé	2 814	2 809
Přijaté zálohy	1 794	650
Ostatní závazky	9	153
Zaměstnanci	490	529
Závazky k institucím soc. zabezp a veř.zdrav. pojištění	257	282
Ostatní přímé daně	24	24
Daň z přidané hodnoty	259	229
Ostatní daně a poplatky	24	24
Nárok na dotace	0	94
Jiné závazky	9	11
Krátkodobé bankovní úvěry	0	0
Dohadné účty pasivní	71	370
Ostatní krátkodobé finanční výpomoci	2 130	1 680
<b>VI. Jiná pasiva celkem</b>	<b>8 640</b>	<b>8 214</b>
Výdaje příštích období	211	234
Výnosy příštích období	8 429	7 980
<b>PASIVA CELKEM</b>	<b>198 198</b>	<b>194 656</b>

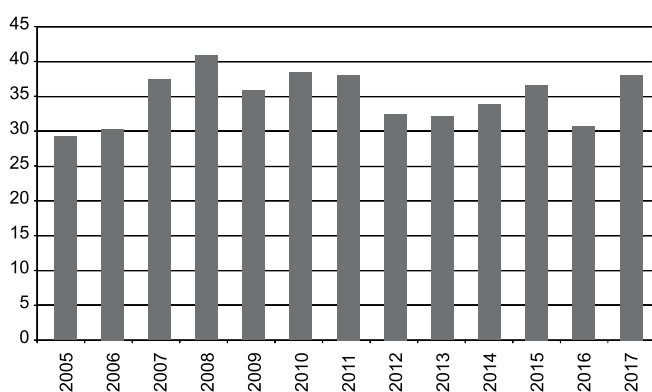
**VÝKAZ ZISKŮ A ZTRÁT 2017 (v celých tisících Kč) ZO ČSOP Vlašim, IČ 18595677**

I. Spotřebované nákupy celkem	4 831
Spotřeba materiálu	2 817
Spotřeba energie	712
Spotřeba ostat.neskladovatených dodávek	281
Prodané zboží	1 021
<b>II. Služby celkem</b>	<b>5 527</b>
Opravy a udržování	1 143
Cestovné	54
Ostatní služby	4 330
<b>III. Osobní náklady celkem</b>	<b>12 350</b>
Mzdové náklady	9 070
Zákonné sociální pojištění	2 839
Zákonné sociální náklady	441
<b>IV. Daně a poplatky celkem</b>	<b>24</b>
Daň silniční	24
Ostatní daně a poplatky	0
<b>V. Ostatní náklady celkem</b>	<b>496</b>
Ostatní pokuty a penále	0
Odpis nedobytné pohledávky	0
Úroky	72
Jiné ostatní náklady	424
Kurzové ztráty	0
<b>VI. Odpisy,prodaný majetek,tvorba rezerv a opr.položek celkem</b>	<b>5 816</b>
Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	5 776
Zůstatková cena prodaného hmotného majetku	4
Prodaný materiál	36
Tvorba opravných položek	0
<b>VII. Poskytnuté příspěvky celkem</b>	<b>28</b>
Poskytnuté příspěvky zúčtované mezi organizačními složkami	27

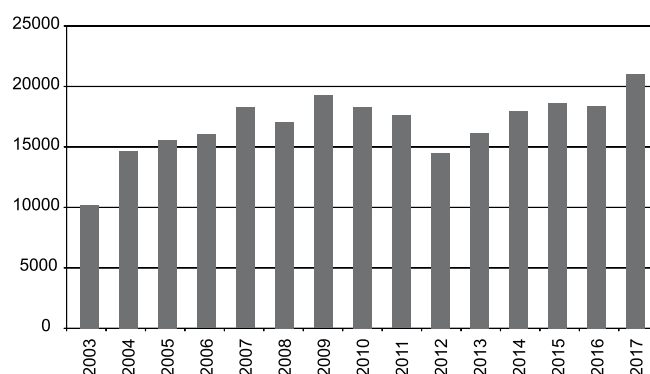
Poskytnuté členské příspěvky	1
<b>NÁKLADY CELKEM</b>	<b>29 072</b>
<b>I.Tržby za vlastní výkony a zboží celkem</b>	<b>14 335</b>
Tržby za vlastní výrobky	57
Tržby z prodeje služeb	12 450
Tržby za prodané zboží	1 828
<b>II. Změny stavu vnitroorganizačních zásob celkem</b>	<b>35</b>
Změna stavu zásob nedokončené výroby	-10
Změna stavu zásob výrobků	45
Změna stavu zvířat	0
<b>III. Ostatní výnosy celkem</b>	<b>5 679</b>
Úroky	2
Zúčtování fondů	5 293
Jiné ostatní výnosy	360
Tržby z prodeje zvířat	24
Vnitropodnikové výnosy	0
<b>IV. Přijaté příspěvky celkem</b>	<b>1 334</b>
Přijaté příspěvky (dary)	1 309
Přijaté členské příspěvky	25
<b>V.Tržby z prodeje majetku, zúčtování rezerv</b>	<b>0</b>
Zúčtování zákonných rezerv	0
<b>VI. Provozní dotace celkem</b>	<b>8 532</b>
Provozní dotace	8 532
<b>VÝNOSY CELKEM</b>	<b>29 915</b>
Výsledek hospodaření před zdaněním	843
Daň z příjmů	203
<b>Výsledek hospodaření po zdanění</b>	<b>640</b>

Tabulka č. 23: Vývoj počtu kmenových zaměstnanců v období let 2004 až 2017.

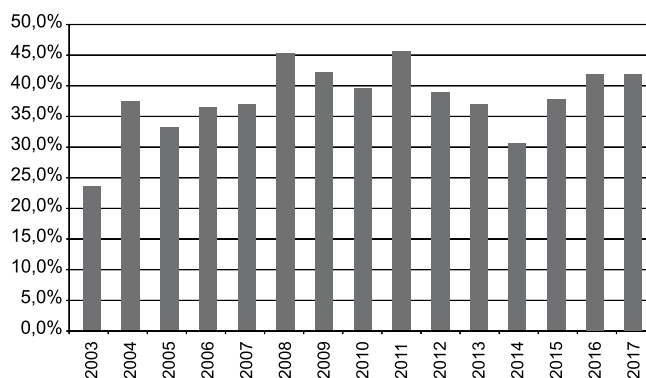
středisko	název střediska	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
1	Kancelář ČSOP, správa majetku	3,22	3	3,5	3,9	5,7	4,6	4,5	4,33	4,48	3,25	3	3	3	4
3	Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta	3,73	5	4,2	4,8	5,1	6,4	6,2	5,92	5,42	5,21	5,96	7,07	6,53	10,3
4	Péče o přírodu a krajinu	3	3,33	4,8	5,0	4,0	3,6	4,2	5	4,25	4,5	4,66	6,01	5,42	4,34
5	Péče o zeleň	3	4	5,3	14,3	24,5	11,8	13,3	14	13	15,79	15,2	11,66	10,25	9,5
celkem		12,95	15,33	17,8	28,03	39,26	26,4	28,2	29,25	27,15	28,75	28,82	27,74	25,20	28,14



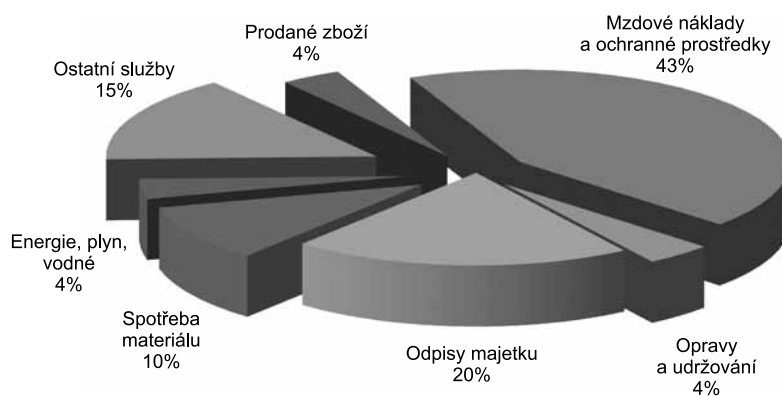
Graf č. 11: Průměrný počet zaměstnanců 2005 – 2017.



Graf č. 12: Průměrná hrubá mzda v letech 2003 – 2017.



Graf č. 13: Podíl mzdových nákladů na nákladech organizace v letech 2003 – 2017.



Graf č. 14: Struktura nákladů v roce 2017.

## ZPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDITORA

o ověření roční účetní závěrky k 31. 12. 2017 pobočného spolku  
ZO ČSOP Vlašim, IČ 185 95 677

Zpráva je určena výboru základní organizace 02/09 ČSOP Vlašim. Provedl jsem audit přiložené účetní závěrky pobočného spolku Český svaz ochránců přírody sestavené na základě českých účetních předpisů, která se skládá z rozvahy k 31. 12. 2017, výkazu zisku a ztráty rok končící 31. 12. 2017, přílohy této účetní závěrky, která obsahuje popis použitých podstatných účetních metod a další vysvětlující informace. Údaje o spolku jsou uvedeny v příloze této účetní závěrky.

Podle mého názoru účetní závěrka podává věrný a poctivý obraz aktiv a pasiv k 31. 12. 2017 a nákladů a výnosů a výsledku hospodaření za rok končící k 31. 12. 2017 v souladu s českými účetními předpisy.

### **Základ pro výrok**

Audit jsem provedl v souladu se zákonem o auditorech a standardy Komory auditorů České republiky (KAČR) pro audit, kterými jsou mezinárodní standardy pro audit (ASI) případně doplněné a upravené souvisejícími aplikačními doložkami. Moje odpovědnost stanovená těmito předpisy je podrobněji popsána v oddílu Odpovědnost auditora za audit účetní závěrky.

V souladu se zákonem o auditorech a Etickým kodexem přijatým Komorou auditorů České republiky jsem na klientu nezávislý a splnil jsem i další etické povinnosti vyplývající z uvedených předpisů. Domnívám se, že důkazní informace, které jsem shromáždil, poskytují dostatečný a vhodný základ pro vyjádření způsobené podvodem nebo chybou.

Při sestavování účetní závěrky je statutární orgán povinen posoudit, zda je společnost schopna nepřetržitě trvat, a pokud je to relevantní, popsat v příloze účetní závěrky záležitost týkající se jeho nepřetržitého trvání a použití předpokladu nepřetržitého trvání při sestavení účetní závěrky.

### **Odpovědnost statutárního orgánu pobočného spolku za účetní závěrku**

Statutární orgán odpovídá za sestavení účetní závěrky podávající věrný a poctivý obraz v souladu s českými účetními předpisy, a za takový vnitřní kontrolní systém, který považuje za nezbytný pro sestavení účetní závěrky tak, aby neobsahovala významné (materiální) nesprávnosti způsobené podvodem nebo chybou.

Pro sestavování účetní závěrky je statutární orgán povinen posoudit, zda je organizace schopna nepřetržitě trvat, a pokud je to relevantní popsat v příloze účetní závěrky záležitosti týkající se jeho nepřetržitého trvání a použití předpokladu nepřetržitého trvání při sestavení účetní závěrky.

### **Odpovědnost auditora za audit účetní závěrky**

Mým cílem je získat přiměřenou jistotu, že účetní závěrka jako celek neobsahuje významnou (materiální) nesprávnost způsobenou podvodem nebo chybou a vydat zprávu auditora obsahující můj výrok. Přiměřená míra jistoty je velká míra jistoty, nicméně není zárukou, že audit provedený v souladu se standardy KAČR ve všech případech v účetní závěrce odhalí případnou existující významnou (materiální) nesprávnost. Nesprávnosti mohou vzniknout v důsledku podvodů nebo v souhrnu mohly ovlivnit některá ekonomická rozhodnutí, která uživatelé účetní závěrky na jejím základě přijmou.

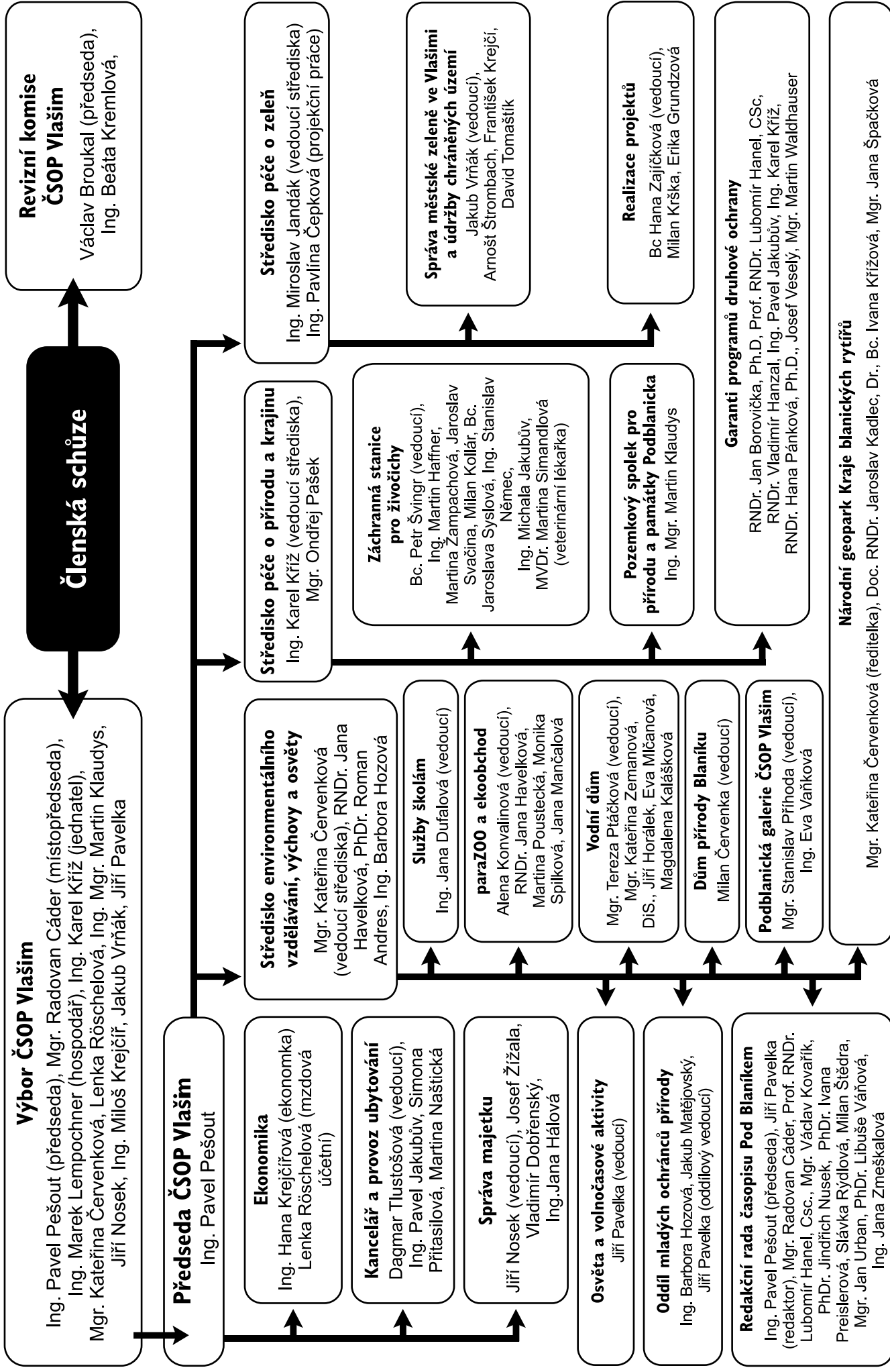
Mojí povinností je informovat statutární orgán mimo jiné o plánovaném rozsahu a načasování auditu a o významných zjištěních, která jsem v jeho průběhu učinil, včetně zjištěných významných nedostatků ve vnitřním kontrolním systému.

Ve Vlašimi 22. 3. 2018



Ing. Josef Buček  
číslo osvědčení KAČR 1378  
602 00 Brno, Nerudova 14

Závěr zprávy nezávislého auditora ověřující účetní uzávěrku za rok 2017.



# DĚKUJEME NAŠIM DÁRCŮM



Bohatou činnost podblanických ochránců přírody v roce 2017 podpořily tyto obce, města a instituce (řazeni dle abecedy):

**AOPK ČR Praha; Benešov; Čechtice; Červená Řečice; Česká spořitelna, a.s., pobočka Benešov; Čtyřkolý; Horní Cerekev; Hostivice; Jankov; Jiříce; Kamberk; Kladruby; Kondrac; Krhanice; Krňany; Louňovice; Lukavec; Miličín; MŠMT ČR, MZe ČR; MŽP ČR; Načeradec; Nespěky; Neustupov; Neveklov; Obrataň; Olbramovice; Ostředek; Právoňin; Průhonice; Ratměřice; Sdružení MOP ČSOP Praha; SFŽP ČR; Soutice; Strančice; Středočeský kraj; Sulice; Tichonice; Trhový Štěpánov; Úřad práce Benešov; ÚVR ČSOP Praha; Veliš; Vlašim; Votice; Vysoký Újezd; Zdislavice; Zruč nad Sázavou; Zvěstov.**

Jedním z nejdůležitějších příjmů organizace jsou dary. Následujícím firmám a osobám (řazeni dle abecedy) děkujeme za projevenou přízeň:

## MECENÁŠI ČSOP Vlašim 10 000 a více Kč

**ASMO CZECH s.r.o., Zruč nad Sázavou; BEZPO s.r.o., Benešov; Famlen s.r.o, Vracovice; Fialka Radek, Vracovice; Galerie Kodl, s.r.o., Praha 5; manželé Hladíkoví, Doubravčice; Hormandlová Eva, Praha 2; HSBC Bank plc., Praha; Kalousek Miroslav; Lesy ČR, s.p.; MOP Včelolejdi, Vlašim; Nadace Via, Praha 7; Jan Paroubek, Ctiboř; PETER - GFK, spol. s r. o., Kočeře; Pivoňkovi Alice, Kuba a Otylka, Praha - Hostivař; Povodí Vltavy, a.s.; RABBIT Trhový Štěpánov, a.s.; Pražské vodovody a kanalizace, a.s.; Půjčovna lodí Samba, Český Šternberk; Lucie Točková; Továrek, Horký a partneři, advokátní kancelář, s.r.o., Brno; Úpravná vody Želivka, a.s.; Veolia Česká republika, a.s.; Želivská provozní a.s., Praha.**

## PATRONI ČSOP Vlašim 5 000 – 9 999 Kč

**Balcaroví, Praha 8; Jaromír Braniš, Vlašim; CEMEX Sand, k.s., Napaředla; CHRAŇTE ZVÍŘATA - SAVE ANIMALS o.s., Brandýs n. L. - Stará Boleslav; Jiří Pavelka, Vlašim; Pivovar Ferdinand, s.r.o., Benešov; Barbara Rettková, Havířov; Ivana Sehnalová, Brno - Starý Liskovec; Vladislav Vlasák, Mezhoří.**

## SPONZOŘI ČSOP Vlašim 2 000 – 4 999 Kč

**Eva Bartošová, Psáry; Daniela Bendová, Benešov; Centrin CZ s.r.o, Kostelec n. Č. L., Dana Davidová, Jahodnice; Andrea Fraňková, Praha 4; Jan Hamáček; Lubomír Hamel, Kladruby; Helena Hátleová, Praha 3; Jiří Hervert, Xaverov; Petr Janklovský, Staré Hodějovice; Marie Kislingerová, Pětihosty; Gita Kittlerová, Praha 4 - Kamýk; Jana Kňavová, Vlašim; Miloš Krejčíř, Vlašim; Jana Lázníčková, Poříčí n. S.; Luděk Matuška, Louňovice p. B.; Tereza Munzarová, Uhlířské Janovice; Veronika Mynařová, Praha 2; Olympioy s.r.o., Praha; Jan Pavel, Pízeň; Karel Pěkný, Vlašim; Ivona Poběžalová (jogínky Mrač), Mrač; Veronika Růžičková; Helena Šafářiková, Průhonice; Stanislav Šmíd; Adéla Trávníčková; Jaroslava Urbanová, Vlašim; Eva Vaňková, Vlašim; Josef Vávra, Vlašim; Eva a Jakub Zákoutských; děti ze ZŠ a MŠ Lešany; žáci 5. A, Základní škola Kolovraty.**

## PODPOROVATELE ČSOP Vlašim 500 – 1 999 Kč

**Jindřiška Bezoušková; Vladimíra Cyprová, Kutná Hora; ČSOP Záchranáři stanice a ekocentrum „Pasička“, Bor u Skutče; Martin Daněk, Praha; Karel Faiř, Mnichovice; Martin Filgas, Stránčice; Jan Filip, Český Šternberk; Hana Filipová, Nespěky; Petr Getting; Drahúše Hašková - Volková, Vlašim; Jana Hatašová, Vlašim; KÁCOVKA, s.r.o., Kácov; Našťa Katzerová, Odolena Voda; Kheiron, s.r.o., Mukáňov; Jarmila Kolašová; Ivo Koudelka, Pyšely; Martin Kovanda, Kabátý; Martin Kručný, Vlašim; Lucie Krížová; Jiří Ladman; Jiří Mirovský, Kasanice; Nadace DUHA, Praha; Květuše Nezbedová; Pivovar Hubertus, a.s., Kácov; Petra Podáňlová, Pětihosty; Profi Press s.r.o., Praha; Eva Procházková, Řičany; Martina Poustecká, Střechov; Rádio Blaník, Mnichovice; Alena Ratajová; Hana Rejšková; Petr „BUBUN“ Sádlo, Kutná Hora; Jana Sátorová, Vlašim; Tereza Sedláčková, Praha 8; Spolek KOPRETINKA, Kácov; SQUASH K&S s.r.o., Praha 4; Šárka Stohrová; Eva Stuchlíková, Libež; Josef Šimonic, Chocerady; Martina Štěpánková, Kamence n. L.; Helena Štěrbová, Maršovice; Vilém Turčan, Převlidza; Drahúše Uhlířová, Vlašim; paní Urbanová, hrad Štírn; Josef Vávra, Vlašim; Miroslava Vesecká; Josef Volný, Loket; Lbuse a Vojtěch Vondráškoví, Mokrá Lhota; Jana Vonšovská, Tupadly; Eva Vorlová, Vidláková Lhota; Záchranáři stanice Huslík, Poděbrady; D. Zelendová; Kateřina Zemanová, Zruč n. S.**

## PŘÍSPĚVATELE ČSOP Vlašim 50 – 499 Kč

**Milada Bláhová, Pelhřimov; Jitka Faltová, Vlašim; Radoš Fořt, Český Šternberk; Jiřina Hrabánková, Benešov; Charita Kutná Hora; Otto Janouš, Košetice; Kralovcovi; Simona Kratochvílová, Mířetice; paní Páleníková; Pavel Pešata, Zajetí; Bohumil Suk, Sudislavice; Adam Talík a dalších několik set anonymních dárců veřejných sbírek Zvíře v nouzi, Místo pro přírodu a návštěvníků Domu přírody Blaník.**

